Akbaba

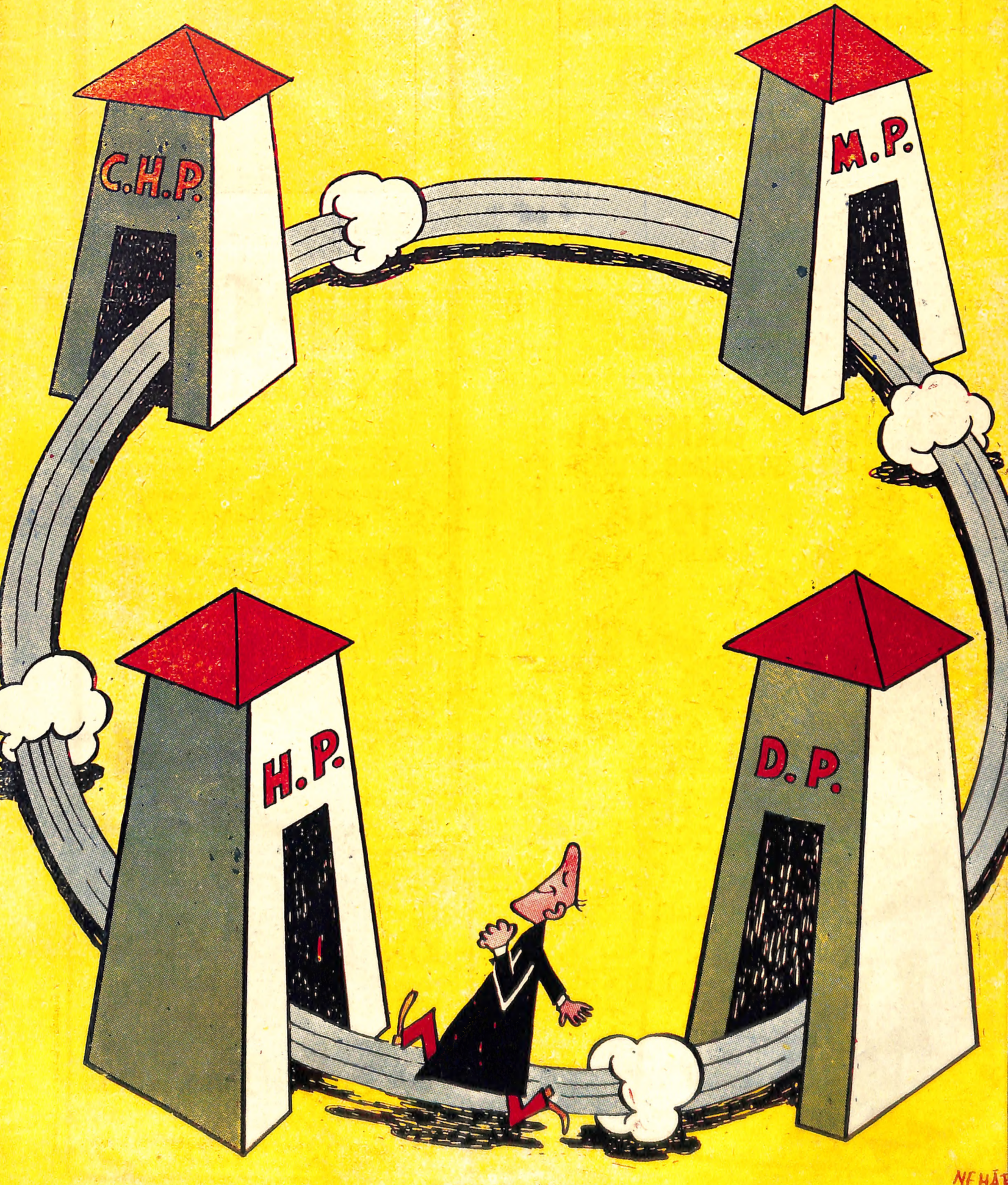

FÂSİT DAİRE!

NEHÂ
TÜBL

KANCIK

Dünya şaheserlerinden yepyeni bir roman

Türkçeye çeviren:

Hamdi Varoğlu

Akbaba Yayınevi, büyük eserler serisinin üçüncü kitabı, üstad Hamdi Varoğlu'nun cidden emsalsiz bir tercümesiyle takdim ediyor.

★ **Bir dünya şaheseri** ★ **Yepyeni, bambaşka bir roman tekniğiyle** ★ **Baştan başa okuyucuyu saran, sürükleyen bir aşk, ihtiras romanı** ★ **Hepsi canlı, hepsi yaşayan insanlar...**

Kuşe kâğıda basılmış beş renkli kapak içinde

Fiatı: 2 lira

Salı günü çıkıyor!

VAKIFLAR BANKASI

SERMAYE : 50.000.000 T. L.

BAŞ AĞRILARINA KARŞI

OPON FAYDALIDIR

OPON, baş, diş, adale, sinir, lumbago, romatizma, siyatik ağrılarına, soğuk algınlığından ileri gelen ağrı ve kırıklığa karşı faydalıdır.

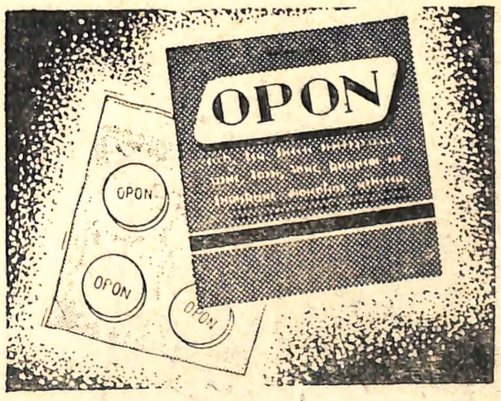

56-29

günde 6 tablete kadar alınabilir

T. C.

Ziraat Bankası

VADELİ, VADESİZ TASARRUF HESAPLARI
1956 YILI İKRAMİYE PLÂNI TUTARI
ŞİMDİLİK

1.750.000 Lira

BU ZENGİN PLÂNDA
Gayrimenkuller, dolgun para ikramiyeleri, eşya, traktör, ziraat âletleri bulunmaktadır.

SAYI : 211 C.: 9 29 MART 1956 ★ PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR SİYASİ, MİZAHİ GAZETE ★ SAHİBİ : YUSUF ZİYA ORTAÇ

Akbaba

BİR MEKTUP

Akbaba Gazetesi Yazı İşleri Müdürlüğüne, İstanbul

Akbaba gibi sevilen bir mizah gazetesinin başyazarı tarafından taşlanma pahasına da olsa, makale mevzuu olmak hiç şüphesiz zevkli bir tecellidir.

Şayet üstad Ortaç, söylemediğim ve kastetmediğim, bazı fikir ve sözleri yazısına esas almamış olsaydı, matbuat kanununun tanımış olduğu hakka rağmen tavzih ihtiyacını duymıyacaktım. Fakat, yanlış esastan hareket ederek sataşan üstada cevap vermeğe kendimi mecbur saydım.

Evvelâ şunu ifade edeyim ki, ben, ne şu zümre kurban olsun, ne bu sınıf dertleri ile başbaşa kalsın yollu bir söz söylemedim. Aksine olarak her cemiyette fiyat yükselişlerinin mağdur ettiği kitlelerin mevcut olduğunu ileri sürdüm ve bunun için memleketimizde de buna karşı tedbir alınması zaruretini ortaya koydum. Meclis zabıtları bu hakikatı tesbit etmektedir. Sanki böyle değil de kurban verilsin, demişim gibi, üstad, parlak zekâsı ile bir övünme payını kendine ayırmakta ve şu suali sormaktadır.

«Ne tuhaf, bunu sevgili milletvekillerimizden bir tanesi kalkıp sormadı da biz soruyoruz!» Mebusların böyle bir suali sormak ihtiyacını hissetmemeleri, bu ihtiyacı tahrik edecek sözleri sarfetmemiş olduğumun delili değil midir? Hayır, üstada göre bu nokta ehemmiyetli değildir. O, bu buluşla müftehir sual irad etmeği daha uygun telâkki etmiştir.

İlâhi Ortaç, yıllarca mebusluk yaparak engin mizah kabiliyetinle millete refah ve saadet yolunda hizmetler yaptıktan sonra bu çeşit bir övünmeye muhtaç hale gelecek miydiniz? Sonra da mal bulmuş gibi kurban kelimesine sarılıp bana neye saldırırsınız sanki? Kesenizin kan ağladığından bahsediş iniz bir özenti değildir de nedir?

Benim telefonlarımdan, otomobilimden yahutta Büyükadada oturan dostlarımdan bahsederken, kapısından bile bakmadığım İstanbul sosyetesinin meşhur simalarından olduğunuzu neden saklarsınız?

Talih oyunlarına kurban ettiğiniz kazancınızdan kesenizde bir şey kalmamasını biçare bir eda ile sayıp dökmek, kendinize acındırmak ta neden?

Komedi oynamağa alışmış bir artistin zoraki drama çıkmış haline pek benziyen kaleminizi, bu kadar biçareleştirmekle ne kazanırsınız?

Anlamadan, dinlemeden yazma hevesinizi elverişli sayacağınız hafif mevzularda tecrübe etseniz daha iyi edersiniz.

Zira, bu yol, size hem pek yaraşanı, hem de zavallılıktan kurtaranıdır.

Sinop Mebusu
Server SOMUNCUOĞLU

— Boşuna ısrar etmeyin imzalamam, Vali bey imzacı müdür istemiyor!..

BİR CEVAP

Sayın Somuncuoğlu,

Mektubunuzu, Akbaba'nın baş köşesine misafir ettim. Basın kanunu beni zorlamasa bile yapacağım buydu. Tıpış tıpış ayağınızla geldiniz, Bir mizah gazetesi böyle bir fırsatı kaçırır mı hiç?

Bana «Üstad» diye başlayan iltifatınız «biçare» diye sona eriyor. Hangisine inanayım acaba?.. Politika dışında bile bukadar oynaklık olur mu?

Mektubunuzu aynen neşrediyorum. Fikir yanlışından imlâ yanlışına, Türkçe yanlışına kadar aynen... Ama, istesem aynen neşretmezdim sayın Somuncuoğlu. Kanunun bana verdiği hakka dayanarak müddeiumumiliğe gönderir ve iftiralarınızın çıkartılmasını temin ederdim.

Ama, eldiveninin içine demir koymuş bir boksörden kaçmak bile bana yakışmaz. Basın ringinde otuz üç yıldır döğüşüyorum, hem de sinek sikletlerle değil!

Şimdi, lütfen beni dinleyiniz:

1 — Mizah mecmualarının Büyük Millet Meclisi müzakerelerini takip eden hususi muhabirleri yok tur. Biz, haberleri günlük gazetelerden alır ve yazılarımızın, karikatürlerimizin konularını oradan seçeriz.

2 — Siz, meşhur nutkunuzu, Büyük Millet Meclisinin 21 Şubat 956 tarihli oturumunda söylediniz. Ertesi sabah çıkan Cumhuriyet gazetesinde, bu nutuktan alınmış şu satırlar var:

(Her cemiyette bazı tabakanın kurban edilmesi, cemiyetlerin âtisi bakımından elzem olduğuna göre, Türkiyede de dar ve sabit gelirli vatandaşların bu sıkıntıya katlanmaları gerekmektedir.)

Yine 22 Şubat 1956 tarihli Dünya gazetesinde, **«Kurban edilecek tabaka!»** başlığı altında, bağımsız Sinop mebusunun nutkundan alınmış şu satırları okuduk:

(Her cemiyette, bazı tabakanın kurban edilmesi, cemiyetlerin âtisi bakımından elzem olduğuna göre, Türkiyede de dar ve sabit gelirli vatandaşların bu sıkıntıya katlanmaları gerekmektedir.)

3 — Siz bu sözleri söylediniz mi, söylemediniz mi? Söylediniz, tamam!.. Söylemedinizse niçin yalanlamadınız?..

Gazetelerimizin Meclis müzakerelerini veren sütunlarında bu satırlar çıkıyor. Sizde ses yok!.. Bir gün değil, üç değil, beş gün değil... Mektubunuzun üstündeki 13 Mart 1956 tarihine kadar, tam yirmi gün ses yok!.. Amma, vakta ki, kalemimizin ucu, nazik teninize biraz dokunuyor, can-ı azizinize biraz acıyor, feryadı basıyorsunuz: Ben öyle söz söylemedim!

İsanın çarmıha gerildiğini bin bu kadar sene sonra duyan Yeniçeri ağası gibi, siz de gazetelerin neler yazdığını 20 gün sonra Akbaba'yı okuyunca mı öğrendiniz yoksa? Rulet mi? Semtine bile uğramamış gibi ciddi bir mebusa bu tuhaf itiraf hiç yakışmıyor!

Mizahı maskaralık sanan sizin

4 — Milletvekili iken vatandaşlarıma hizmet edip etmediğimi, şimdi aramızda eski bir gönül bağından başka rabıta kalmayan Ordu'lu vatandaşlarıma sorunuz. Onları sade, on yedi yıl hasretini çektikleri liseye kavuşturabilmek sevinci ömrümün sonuna kadar beni bahtiyar etmeğe yeter!

5 — Kapısından bile bakmadığınızı söylediğiniz İstanbul sosyetesi neresidir? İçerisinde ayıplar ve günahlar kaynaşan bir utanç yeri mi?.. Ben, böyle bir sosyete bilmiyorum. Böyle bir sosyetenin meşhur simalarından da değilim. Tam aksine, akşam yemeğini evinde yiyen, saadetl yuvasında bulmuş bir aile babasıyımdır.

Bırakınız sosyeteyi, mosyeteyi, beni, şu sizin Dağcılık Kulübü balosunda bile bir kerecik gördünüz mü?

6 — Sizin, Mecliste neler söylediğiniz, belli başlı gazetelerimizin sayfalarında, yalanlanmadan duruyor. Ama ben, sizin iddia ettiğiniz gibi «kesem kan ağlıyor» demedim. Benim kalemim böyle dilenci ağzıyle konuşmaz. Yazı 8 Mart tarihli Akbaba'dadır. Lütfen: «İşte!» diye gösterebilir misiniz?

7 — Bana «Talih oyunlarına kurban ettiğiniz kazancınızdan kesenizde bir şey kalmamasını biçare bir eda ile sayıp dökmek, kendinize acındırmak da neden?» diyorsunuz.

Siz, benim seçim bölgemin mebusu değilsiniz. Ben de size oy vermiş bir seçmen değilim. Ama, her mebus bütün memleketin ve bütün vatandaşların mebusu olduğuna göre, benim de vekilimsiniz. Şimdi soruyorum size: Taşıdığınız bu şerefli ve mesuliyetli sıfata iftira yakışır mı?

Hangi talih oyunu?.. Hangi kurban edilmiş servet?.. Hangi boşalmış kese bay Somuncuoğlu?..

Bakara mı?.. Ömrümde bir kere, ama bir kere bile oynamadım! Rulet mi? Semtine bile uğramadım! (Arkası 5 inci sayfada)

■ MİZAH NEDİR? ■

ANKET

Memleketimizde çeşitli halk tabakaları arasında birbirine zıt, birbirinden ayrı bir mizah anlayışı vardır.

Biz, Akbaba mizah yazarları, mizah san'atının çok ciddî bir iş olduğuna, mizahın toplumda bir ödevi, sosyal bir görevi bulunduğuna inanıyoruz.

Bu sahifede memleketimizin tanınmış kalemlerinin mizah üstüne düşüncelerini bulacaksınız.

Anket sorumuz şunlardır:

- **Mizah nedir?**
- **Mizah, memleket dâvaları, sosyal, politik konularla uğraşır mı? Yoksa, mücerret ve hafif konuları mı seçer**

HÜSEYİN CAHİD YALÇIN

Sosyal olayların ve politikanın güdük ve eksik tarafları mizahın başlıca kaynaklarındandır. Bence mizah yalnız politika ile uğraşmaz, politikanın en meşru silâhlarından biri, vazifesini de görür. Demok ratik resimler mizah sanatını olgunlukla karşılar.

FALİH RIFKI ATAY

Eğer hayvan da gülebilseydi, insanı «Alay edebilen mahlûk» diye ayırmak lâzım gelirdi.

Alaya alınabilecek her konu, mizahın konusudur.

REFİK HALİD KARAY

Mizah ayaküstü anlatılamıyacak kadar uzun bir mesele... Mizahın nelerle uğraşması lâzım gel diğine gelince, bunları hudutlandırmak doğru ol maz. Mizah hemen her şeyle, her dâva ile, her mesele ile uğraşmalıdır. Yalnız fazla hırpalayıcı olmamak şartiyle.

REŞAT NURİ GÜNTEKİN

Mizah sanatının ben ce sosyal hâdiselerle, politika ile muhakkak ki çok yakın ilgisi var dır. Zaten mizah aktualiteyi, politik, sosyal her nevi aktualiteyi demek istiyorum, yakından takip eden ve hicveden sanattır.

Hafif konuları seçmesi bir yana, ben mizahın en çok sosyal olayları, memleket dâvalarını ele alması gerektiğine inanıyorum.

BURHAN FELEK

Mizah sosyal, politik meselelerle ve memleket dâvaları ile uğraşmalıdır, zaten mizah kuvvetini buradan alır ve aksi halde mizahlığını da kaybeder.

Mücerred fıkralar bence mizah değildir, tulûatçılar bile sosyal ve politik meselelerle uğraşıyorlar.

Sonra Avrupada dizörler, monoloğlar ve eğlence yerleri bile politika ve sosyal hâdiseleri mevzuu olarak seçiyorlar. Bunun yanında mizah gibi edebî bir sanat elbette en çok politika ve sosyal haatla, memleket meseleleri ile uğraşacaktır, uğraşmalıdır.

REFİ' CEVAD ULUNAY

Mizah nüktedir, zarafettir, hicivdir. Muhatabı sinirlendirir ama hoşa gider.

Mevzu seçilmez, kendisini seçtirir. Mizahî çerçeveden bakıldığı za man, siyaset, sosyal hâdiseler hep birer mevzudur.

PEYAMİ SAFA

1. Mizah soğuk zekânın bir faciayı gülünç bir halde göstermesidir.

İstihza, merhametin ha in bir kardeşidir. Fakat onun kadar terbiye edici ve koruyucu rolü vardır.

2. Mizahın alâka hudutları dışında hiç bir hâdise yoktur.

VÂLÂ NUREDDİN VÂ-NÛ

1-2 - Mizah kederin aksidir. İnsanın tabiî bir tezahürüdür. Tebessümün yıldızıdır.

Hayat her şeyiyle mizaha girer, siyasetiyle de tabiî..

ADNAN VELİ

Mizah; tabiat, cemiyet ve fert meselelerini, bunlara ait haksızlıkları, düzensizlikleri, hususiyetleri ve tezatları, bir komedi çerçevessi içinde belirtme sanatıdır. Yani bu mânada bir edebî tarzdır.

Mizah, bütün cemiyet meselelerini ele aldığına göre, politika ve memleket meseleleri de, ister istemez bunun şümulüne girer. Hattâ politika ve memleket meseleleri mizah sanatının ana kaynaklarını teşkil eder. Bu bakımdan mizaha, sadece mücerret konuları seçmek gibi, dar bir çerçeve çizilemez.

DOĞAN NADİ

1 — Mizah çatık kaşlı, sıkık çeneli, kasık ağızlı suratların tebessüm vesilesidir. (Yahut öyle olmalıdır).

2 — Mizah her şeyle meşgul olur. Zannıma göre bütün geçmiş zamanlarda, ve bilhassa zamanımızda, günlerin getirdiği, getirmekle bitiremediği, binbir çeşit meseleye, insan oğlu sadece mizah sayesinde mukavemet edebiliyor. Büyük ilim adamlarının, büyük siyasîlerin, büyük filosofların, mizahî yazılarının veya mizahî taraflarının, diğer eserlerinden daha fazla olması da bundan dolayıdır.

İHSAN ADA

Mizah da, yergi de sosyal, politik ve yurt dâvaları ile uğraşmalıdır. Çevremizdeki bütün olaylar, bu çevremiz ister yurt, ister dünya ölçüsünde olsun, mizahçıyı ilgilendirir. Yalnız mizahçının değil, genel olarak sanatçıların görevi bütün olarak sosyal meselelerle ilgilenmektir. Mizahçı da kendini bu etkinin dışında tutamaz. Üstelik mizah hürriyetlerin alabildiğine kısıldığı çevre ve resimlerde ödevini yapma imkânını bulmuş, halk kitlelerinin ıstıraplarını ve kötümserliğini hafifletici fakat öfkesini de açıklayıcı rolünü oynamıştır. Topluluklar başındaki müstebit ve zalimleri atmaya uğraşırken, mizah en güçlü olarak kullanmışlardır. Çünkü halk bu yolla düşüncelerinin en ağır hükümlerini açıklayabilmiş ve en derin duygu larını belirtebilmiştir.

Mizahçı gerektiğinde mücerret konularla da uğraşabilir. Meselâ mistik âlemin uçsuz bucaksız uydurmaları ve saçmaları gerçek bir mizahçı için ne güzel konulardır.

ŞEVKET RADO

Bizim memlekette, mü nevverler bile mizahı «eğlencelik» sayıyorlar. Bu muhakkak ki, yanlış tır. Büyük mizahcılar sa dece sosyal hicivleriyle ebedîleşmişlerdir.

BEDİÎ FAİK

Mizah hakikatin tâ kendisidir. Kızdırıcı, ürkütücü oluşu da daha ziyade bundandır.

Sosyal hâdiseler giyiniktirler. Üzerlerinde elbiseleri, paltoları, ayakkabıları vardır.. Bunları üstünden alıp olayları çırılçıplak soymak sanatına mizah diyoruz.

Mizah, yeryüzünün en ciddî işidir ve elbette ki her şeyle uğraşacaktır.

Mizah güldürerek düşündürmedir.

C.H.P. li — Nargile içmeğe mi?.. Tam 1950 de başladım...
D.P. li — Vah vah, demek altı senedir iç çekip duruyorsun!..

BİR CEVAP

(Baştarafı 3 üncü sayfada)

Şimdi pek moda olan ve kulüplerde oynanan Kolon mu?.. Koşu mu?.. Nasıl oynandığını bile bilmem!..

Poker mi?.. Prefa mı?.. Kumkan mı?.. Hiç birine parmağımın ucu değmez!

Ancak, işimden yorgun çıktığım bazı akşamlar, Serkıdoryanda, sevdiğim bir kaç dostla biraz bezik oynar, eğlenir ve dinlenirim. Siz, buna mı servetler batıran talih oyunu diyorsunu?..

Benim cebime giren her kuruş, alın teriyle yıkanmış, göz nuruyla ışınmıştır. Onu, karaborsa oyunlariyle kazanmıyorum ki, talih oyunlariyle kaybedeyim!

8 — Mektubunuz, şu satırlarla bitiyor: «Komedi oynamaya alışmış bir artistin zoraki drama çıkmış haline pek benzeyen...»

Sayın Somuncuoğlu, zengin olmak için, mebus olmak için belki edebî kültüre sahip olmak şart değildir. Ama, bu konular üstünde konuşmak için şarttır. Öyleyse size haber vereyim:

«Komedi» sizin zannettiğiniz gibi «komiklik» demek değildir. Dev lethanenizde eğer Larousse varsa, açıp bakınız: Comédie Française, ou Théâtre - Français yazar.

Komedinin piri Molière: «İnsan, güldüğü kadar insandır» diyor sayın Somuncuoğlu. O Molière ki, servet şımarığı sonradan görmeleri, kibarlık budalalarını, ilim şarlatanlarını, üç asır sonra bile hâlâ hayranlıkla güldüğümüz ölmez eserlerle hicvetmiştir.

İnsan, edebî bilgisini Şehir Tiyatrosunun isminden edinirse, işte böyle tuhaflıklar yapar üstad!

9 — Mektubunuzda «Akbaba gibi sevilen bir mizah gazetesinin başyazarı tarafından taşlanma bahasına da olsa, makale mevzuu olmak hiç şüphesiz zevkli bir tecellidir» demek lütfunda bulunuyorsunuz. Teşekkür ederim. Fakat, cevabınızın sonunda, genç yaşınıza yakışmıyacak bir «Erken unutma» ile bana «yazma hevesinizi hafif mevzularda tecrübe etseniz, daha iyi edersiniz» buyuruyor ve bunun bana «pek yaraşacağını» ve «zavallılıktan kurtaracağını» söyliyerek mektubunuza son veriyorsunuz.

O kadar beğendiğiniz Akbaba'yı, 34 yıldır, sayısı her gün artan bir aydınlar kalabalığına sevdirdiğime göre, siz de lûtfen kabul buyurursunuz ki mizahın ne olduğunu ve olmadığını artık öğrenmişimdir. Ama, tatlı bir uysallıkla, kendi bilgimi bir tarafa bırakıp bir anket yaptırdım. Sayılı kalem şöhretlerimiz mizahın ne olduğunu anlatıyorlar. Arka sayfada istifadenize arzediyorum.

Bana tavsiye buyurduğunuz hafif mevzua gelince... Kuzum Somuncuoğlu, siz kendinizi sahiden ağır mevzu mu sanıyorsunuz?

Yusuf Ziya ORTAÇ

MİZAH GAZETESİ!..

Sinirli Adam

Yazan: Âsım ASABİ

SİNİRDEN eli ayağı sapır sapır titreyen, zayıf, yaşlı adamı, iteleyerek karakoldan içeri soktular.

— Bu adamdan dâvacıyız komiser Bey, bize hakaret etti.

En baştaki, iri yarı delikanlıya komiser sordu:

— Ne dedi?

— Çok ağır komiser bey, pederimi karıştırmasaydı, aldırmazdım. Ama merhum pederimi de karıştırdı.

İhtiyar adam atıldı:

— Evet... Eşşoolu eşek, dedim. Anlatayım da, hak etti mi, etmedi mi, siz söyleyin. Dolmuş arabasındaydım. Bu delikanlı da Altınbakkal'da arabaya bindi. Taksim'de inmesin mi? Dayanamadım, yakasından çektim. «Maaşallah, eşek kadar herifsin! gençsin, gücün kuvvetin yerinde. Altınbakkal'la Taksim arasını saysan, beş yüz adım tutmaz. İnsan bu kadarcık yere dolmuşa biner mi, a eşşoolu eşek!.. dedim. Aynen böyle, dedim. İnanmazsanız, sorun kendisine!

Uzun boylu, kapı kanadı kadar geniş omuzlu delikanlı, ihtiyarı doğruladı.

Sırada sağdan ikinci şikâyetçi:

— Bu delikanlı küfürü hak etmiş, dedi, ama bu adam bana da söğdü...

Komiserin sorusuna meydan bırakmadan ihtiyar başladı:

— Ona da «eşşoolu eşşek!» dedim, dedi, ama hak etti, istedi... Bu adam da Taksim'de dolmuşa bindi, Ağacami'ye gelene kadar iki cıgara içti. Yetmezmiş gibi bir tane daha yaktı. Cıgaranın birini söndürüp birini yakıyor. Cıgara dumanından otomobilin içinde göz gözü görmüyor. İçerde boğulacağız. Hiç olmazsa pencereyi açayım, dedim. Bu sefer de «Hava soğuk, pencereyi açma!» demesin mi? O zaman dayanamadım, «Mâdem hava soğuk, pencereyi açtırmaz sın, Yavuz'un bacası gibi durmadan burnundan duman savuruyorsun, dolmuşta üst üste cıgara içilir mi a eşşoolu eşşek!..» dedim.

Üçüncü şikâyetçi:

— Allah için hak etmiş, dedi, böyle saygısızlara ben de sinir olurum.

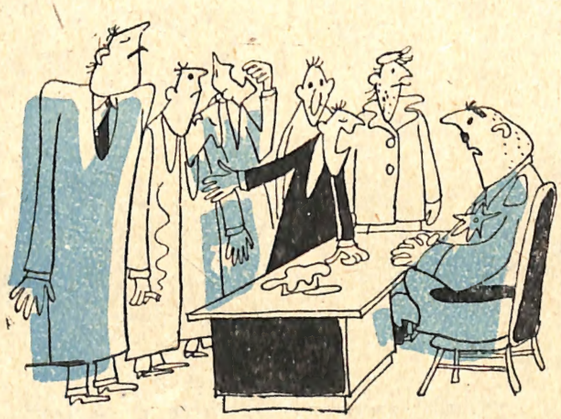

Komiser, bu adama sordu:

— Sizin şikâyetiniz?

— Efendim, bana da... Çok ağır, ağıza alınmaz şeyler söyledi.

İhtiyar:

— Söyledim, dedi, tabii söylerim. Bu adam Galatasaraydan dolmuşa bindi. Sanki kırk yıllık ahbabımmış gibi başladı anlatmağa... Dört nüfus iki odalı bir evde kiracılarmış, karısı ağzınıza lâyık çok iyi pilâki pişirirmiş. Kızını geçen sene evlendirmiş ama, damadı hayırsız çıkmış. Karısı dördüncü çocuğunu sezarien ameliyatı ile pek zor doğurmuş. Şimdi de beşincisine gebe imiş. Acaba çocuk yapmamak için bir tedbir biliyor muymuşum?

Artık kan beynime sıçradı. «Efendi, efendi, dedim, başında saç, ağzında diş kalmamış, benden beter olmuşsun. Karın hâlâ çocuk doğuruyorsa, tedbiri sen değil, konu komşu delikanlıları, eş dost alsın... İnsan, yatak odasında olup biteni, dolmuşta rastladığı yabancılara anlatır mı, a eşşoolu eşşek!» dedim.

Sıradaki şikâyetçilerden biri:

— Çok iyi demişsin, dedi, böylelerine ben de pek kızarım.

— Sizin şikâyetiniz? diye komiser o adama sordu.

— Komiser bey, bu adam bana da hakaret etti...

İhtiyar:

— Ettim, dedi, elbette ederim. Bu adam Tepebaşında dolmuşa bindi. Biner binmez de Hoçkis makineli tüfekleri gibi hiç tutukluk yapmadan hapşırmaya başladı. «Havalardan nevâzil olmuşum» dedi. Hem de hapşırırken, nişan alır gibi arayıp arayıp, insanın suratı budur diye itfaiye hortumu gibi püskürüyor. Bir seferinde suratımı tükürük içinde bırakınca artık dayanamadım: «Mâdem nevâzil oldun, hiç olmazsa hapşırırken ağzına mendil tut, men dilin yoksa elini ağzına kapa. İn sanın suratına suratına hapşırılır mı— a eşşoolu eşşek!...» dedim. İstemedi mi komiser bey?..

Beşinci şikâyetçi:

— Hay ağzını öpeyim, böylelerine söylemeli elbet... dedi.

Komiser bu adama;

— Siz ne istiyorsunuz? dedi.

— Bana da ağza alınmaz sözler söyledi.

İhtiyar;

— Söyledim, dedi, hem de «eşşoolu eşşek!...» dedim. Bu adam Şişhane'de arabadan indi. Başladı ceplerini karıştırmaya... Bir türlü parayı koyduğu yeri bulamaz. Gidiş geliş saati. Arkamıza tramvaylar, otobüsler, otomobiller birikti. Trafik memuru düdük öttürür, vatmanlar, şoförler bağırır. Bu adam, hiç oralı değil... Ağır ağır hababam ceplerini karıştırır. Karıştırdı, karıştırdı. Paltosunun, ceketinin, yeleğinin, pantalonunun ceplerine baktı. Sonra, «hah buldum, burdaymış» diye, iç cebinden bir yüz liralık çıkarıp şoföre uzatmasın mı? Sabrım tükendi. «İnsan dolmuşa bindi mi, parasını önceden hazırlar, bu kadar millet yolundan alakonmaz. Elli kuruş için de şoföre yüz lira bozdurulmaz, a eşşoolu eşşek!» dedim.

Şoför, hemen atıldı:

— Ağzın dert görmesin, iyi dedin, yerden göğe kadar haklısın! dedi.

Komiser, şoföre döndü:

— Siz?

— Ben dâvacıyım, bu adamdan. Küfür etti.

İhtiyar:

— Ettim, deedi, «eeşşoolu eeşşek!...» dedim. Bu şoför, arabasından inen bir kadın para verince, eyvallah abla, dedi. Başka bir kadına «buyur anacım!» dedi. Müşterilerden birine «Amca», birine «Dayı bey», bir gence «Abi» dedi. Bir delikanlıya, oğlum, bir adama bey baba, dedi. Hiç birine ses çıkarmadım. Arabasından inerken, parasını uzattım, bana da «eyvallah babalık!...» demesin mi? Artık durulur mu, sözün sırası geldi. «Türkçede bay, bayan, hanım, bey diye bir lâf vardır, bilmez misin? Ben senin ananı tanımam, avradını tanımam, nerden baban oluyorum. Arabana binen bütün müşteriler seenin akraban mı, a eşşoolu eşşek!...» dedim.

Komiser, sinirli ihtiyara döndü:

— Bu İstanbul işte böyledir, bu yaşa gelmişsin, bunca yıl İstanbul kaldırımı çiğnemişsin. Mâdem bu sulu, terbiyesiz, kendini bilmez, kaba heriflere dayanamıyorsun. Bu yaşta ne diye evinden çıkarsın, a...

Komiser, biraz durdu, düşündü. Sonra:

— ... a beyim!... diye lâfını tamamladı.

YAZISIZ!..

DAYANIKLI VALİ ARANIYOR

Demokrat Partinin iktidara geçmesinden bu yana, Manisa vali değiştirme rekoru kırmış. Altı senede on vâli değiştirerek vali değiştirme dünya rekoru Manisanın elindeymiş. Şimdi, üç ay önce değişen valinin yerine de bir yenisi geliyormuş. Yani ortalama 8 ayda bir vali...

Hani bir lâf vardır, kadının iyisi 6 ay dayanır diye... Demek valinin iyisi de ancak 8 ay dayanabiliyorlar. Bu gidişle D. P. iktidarı «Dayanıklı vâli aranıyor!» diye gazetelere ilân vereceğe benzer...

PATRONA HALİL HAMAMI Yıkılmalı mı ?...

Patrona Halil hamamının yıkılıp yıkılmaması meselesi, Macarlara karşı futbolda kazandığımız zaferden, Prenses Margret'in hangi bahtiyar erkekle evleneceği dedikodusundan, Sophia Lauren ile Gina arasındaki göğüs yarışmasından sonra, günün en önemli işi haline geldi. Akbaba, bu çok önemli dâvayı ele almıştır. Muhabirimizin bu konuda yetkili olan Eski Eserleri Koruma Derneğinden bir kişi ile yaptığı konuşmayı yayınlıyoruz..

— Beyefendi, Patrona Halil hamamının yıkılıp yıkılmaması...

— Evvelâ, orası Patrona Halil hamamı değildir. Sultan Beyazıt Sani külliyesinden şahane bir hamamdır.

— Evet... İşte orasını soruyorum. Sultan Beyazıt Sani külliyesinden şahane hamamın yıkılarak yol açılmasına...

— Hayır... Olmaz. Katiyen taraftar değilim. Yol her yerde yapılabilir. Ama hamam yapılamaz. Zaten şu koca İstanbulda kaç tane tarihî hamam kaldı. O da yıkılırsa millet nerede yıkanacak?..

— Şey... Bu hamam... Yalnız adı hamam. Senelerdenberi deri deposu olarak kullanıldı.

— Bir şehre güzelliğini ancak tarihî eserleri verir. İster deri deposu, ister kemik deposu, ister kan deposu... Bakın, meşhur tarihçi Ebul-tellâk-ı Hamamî ne der: «Bir tarihi hamamı olmayan milletin, tarihî hamamı yok demektir.» Nasıl olur da tarihî bir hamamı yıkarız? Yine Yunan-ı Kadîm tarihçilerinden Kristof Kolomb «Medeniyete hamamın kapısından girilir» diyor. İşte, asırlardır geri kalışımızın sebebi, tarihî hamamlara ehemmiyet vermeyişimizdir. Bir de memleketimize turist gelmiyor diyoruz. Neresine gelsin? Hamam yok, kubbe yok, kurna yok, su yok... Peki, bu turist nerede yıkanacak?

— Beyefendi, mimarî değeri hakkında...

— Mimarî değeri çok büyüktür. Taşların yontuluşu fevkalâdedir. Sonra o taşların üstüste konuşu harikulâdedir. Dünya yüzünde bundan başka deri deposu olarak kullanılan başka bir tarihî hamam yoktur. Sadece bu bile turistlerin onu ibretle seyretmelerine yeter.. Yapılacak şey, bu tarihî değeri büyük hamamın güzelliğini kapayan etrafındakileri, binaları, meselâ Üniversite binasını falan yıkarak bu hamamın güzelliğini ortaya çıkarmaktır.

— Fakat beyefendi, hamamın üstünde otlar, sonra, affedersiniz, pis koku neşreden aylandoz ağaçları...

— Mükemmel... Zaten yangınlardan memlekette orman kalmadı. Bu gidişle Patrona Halil Hamamının kubbesindeki aylandoz ormanından başka ortada orman kalmıyacak. Ormanların içine gömülmüş, kaybolmuş bir hamamın güzelliğini gözünüzün önüne getirin... Meşhur tarihçi Şekspir «Hamam kurnalarının medeniyete tesirleri» isimli eserinin ön sözünde; «Bir milletin medeniyeti, o milletin sahip olduğu hamam kurnalarının sayısiyle ölçülür» demiştir.

— Acaba estetik değeri...

— Ne diyorsunuz?.. Önünden geçerken, o hamamdaki estetik hiç gözünüze batmadı mı? O kirli, kırık taşlardaki güzellik hemen insanın gözüne çarpar. Turistik vasıflardan zaten mahrum olan İstanbulun yegâne sermayesi, işte bu bir kaç tarihî taş yığınıdır. Meşhur frenk müverrihlerinden Servantes: «Taş devri medeniyeti» isimli büyük eserinde «Baş baş üstünde kalmaz, taş taş üstünde kalır» diyor. Bu ne demektir? Patrona Halil hamamı, bizim yontma taş, kesme taş, cilâli taş medeniyetimizin en güzel eseridir. O bir sanat harikasıdır. Hiç kimse onun bir taşına bile dokunamaz. Yol pek lâzımsa, arkadan dolaşsınlar. Keşke İstanbulda daha öyle binlerce Patrona Halil hamamı olsaydı da, biz de tarih malûmatımızı ortaya koyup, ne derin âlimler olduğumuzu ispat edebilseydik... Sözümü, yine meşhur tarihçilerden Ebu Ramazan bin Şaban ibni Bayram'ın şu sözleriyle bitireyim: «Hamama giden terler...» anladın mı delikanlı?..

— Anladım efendim...

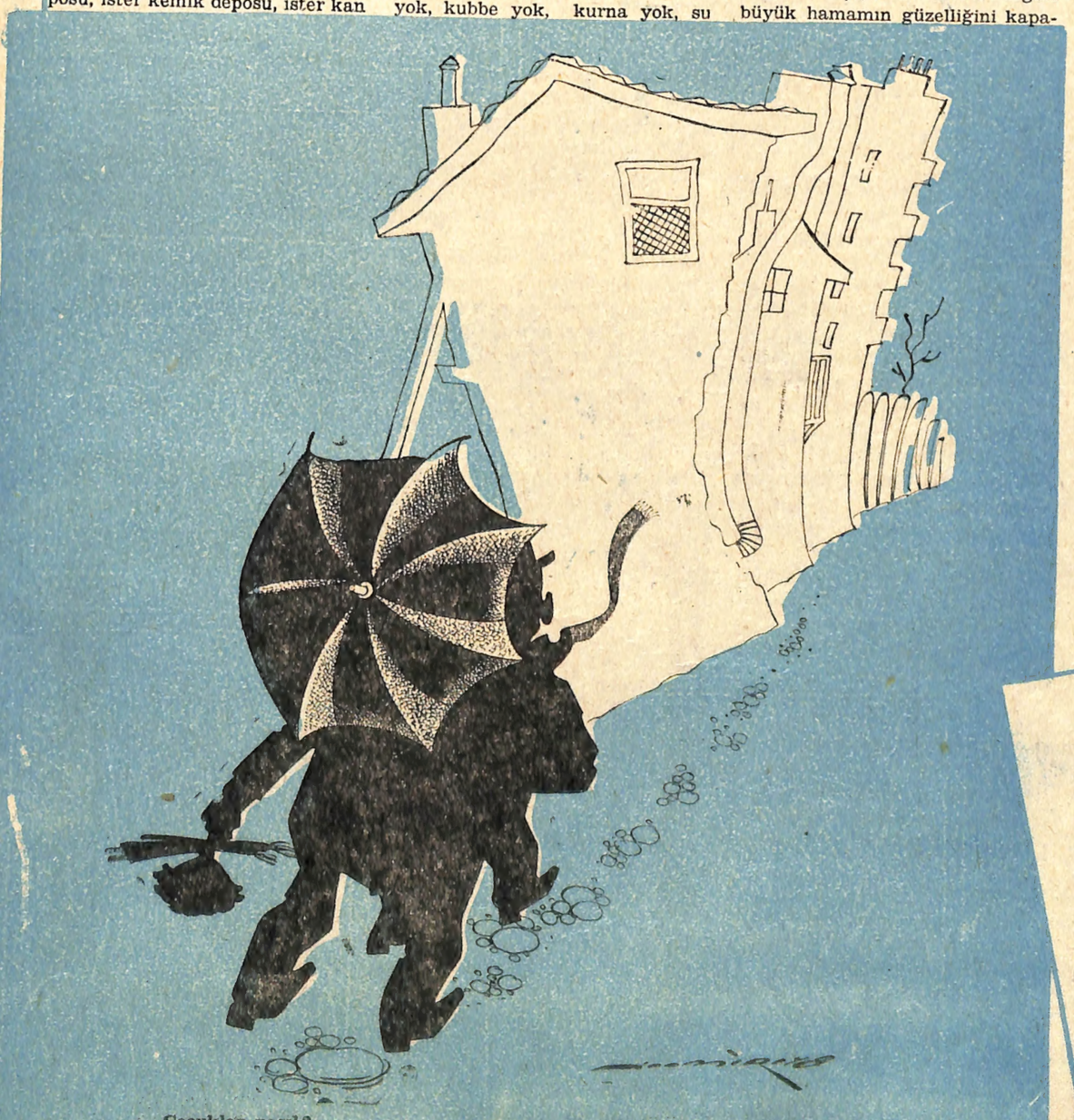

— Çocuklar nasıl?
— Büyük iyi maşallah, futbolcu oldu.. Ama, küçükten bayır yok: aklı fikri okumakta!..

VİCDAN AZABI

Albert adında 75 yaşında bir adam kanserden ölüm döşeğine düşmüş. Olabilir, diyeceksiniz. Evet, olabilir. Ama işin olağanüstü bir yönü de var. İhtiyar hasta «ölmeden önce vicdanını huzura kavuşturmak için» 47 yıl önce işlediği bir cinayeti itiraf etmiş.

Vicdan dediğinizde, işte böyle Amerikan bezi gibi dayanıklı olmalı. Zamanımızın bazı suçluları aklıma geliyor. Kim bilir zavallılar ne vicdan azabı çekerek dişlerini sıkıyorlar, dayanıyorlardır. Suçlarını itiraf etmek için 47 sene mi beklerler, 70 sene mi beklerler, kim bilir... Onlar beklemesine beklerler, dayanıklıdırlar. Ama biz nasıl bekliyeceğiz?

Ey Ruuuh!..

Adını açıklamak istemediğimiz bir zatın evinde ispritizma denemesi yapılmış, çağırılan ruhlara bir çok sorular sorulmuş ve çeşitli cevaplar alınmıştır. Ruh çağırısında bulunan arkadaşımızın notları aşağıdadır :

Yarı karanlık büyük bir oda. Çivisiz tahta masanın etrafında beş önemli kişi.

1. Adam — Beyler, kimin ruhunu çağıralım?

3. Adam — Vallahi biliyorsunuz, mesele mühim. Onun için...

2. Adam — Evet... Sorularımızı cevaplandıracak biri olsun...

1. Adam — Müsaade ederseniz, ben pederin ruhunu çağıracağım.

4. Adam — Canım efendim, sizin pederin sağlığı zamanında böyle lâstik meselesi falan var mıydı? Otomobil lâstiği ile kim uğraşmışsa onun ruhunu çağıralım.

5. Adam — Otomobil lâstiğini icat eden herif kimse, onu çağıralım.

1. Adam — Evet... Lâstik mucidini...

2. Adam — Kim icat etti?

3. Adam — Bilmem...

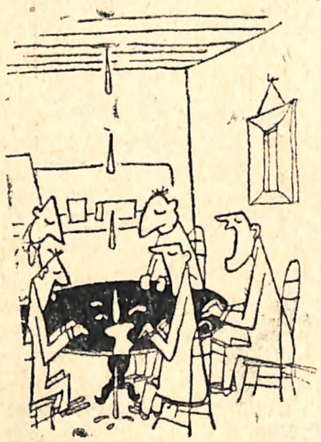

5. Adam — Benim bildiğim, iki mucit var ama, acaba otomobil lâstiğini hangisi icat etmişti Biri Amerikanın mucidi Kristof Kolomb, biri de Edison...

4. Adam — Herhalde Edison olacak... Onu çağıralım...

1. Adam — Evet ama, ben Edison'la konuşamam.

2. Adam — Neden?

1. Adam — Bakalım Edison Türkçe anlar mı? Ben İngilizce bilmem...

5. Adam — Edison İngiliz değil yahu... Fransız.

1. Adam — Eh... Çat pat Fransızca anlarım... Edison'u çağıralım mı?

3. Adam — Çağıralım...

(Eller masanın üzerinde, bir sessizlik)

1. Adam — Edison!.. Ey Edisonun ruhu!.. Edisoooon!..

2. Adam (Fısıldar) — Yahu, garson çağırır gibi çağırma, herif kızar gelmez. Bay Edison de...

1. Adam — Bay Edison!.. Bay Edison'un ruhu!..

4. Adam (Fısıldar) — Sayın desenize!..

1. Adam — Sayın bay Edison!.. Saygı değer bay Edison'un ruhu!..

(Bir sessizlik)

5. Adam (Fısıldar) — Bir çatırtı oldu. Galiba geliyor. Kapı açık mıydı?..

2. Adam (Fısıldar) — Ruha kapı baca olur mu birader?.. O da bizim gibidir, istediği yere girer çıkar...

1. Adam — Ey ruuuuh!.. Geldiniz mi?.. Geldinizse masaya üç defa vurun!..

(Tıp, tıp, tıp...)

2. Adam — Geldi...

3. Adam — Aman yavaş, sesimizi duyunca, kim olduğumuzu tanır da kaçar.

1. Adam — Bay Edison'un ruhu!.. Şu bizim meseleden... Tabiî gazeteler yazdı, haberiniz vardır, acaba başıma bir çorap örülecek mi, örülmiyecek mi? Eğer paçayı kurtaracaksam, lütfen masaya dört defa...

(Tıp! tıp! tıp! tıp! tıp!)

5. Adam — Hapı yuttun... Beş defa oldu.

5. Adam — Tahkikatı sor.

1. Adam — Yani ceza görecek miyim. Ceza göreceksem, lütfen iki kere...

(Tıp! tıp!..)

3. Adam — Tamam... Zaten belliydi.

3. Adam — Ben demiştim, kurtulamazsın...

2. Adam — Dünyada bir tane Edison yok ya... Bakalım, bu Edison o Edison mu?..

1. Adam — Sen hangi Edison.sun?.. Ey ruh!.. Eğer meşhur mucit Edison'san iki defa, değilsen, üç defa...

(Tıp! tıp! tıp!..»

5. Adam — Değil birader, ben anlamıştım zaten...

1. Adam — Arkadaş, sen git, biz seni çağırmadık bir kere...

2. Adam — Yahu... Müslüman ruhuna kıran mı girdi de elin gâvurunu çağırıyorsunuz?

1. Adam — Peki, kimi çağıralım?

4. Adam — Bizim daminin imamı bir Bekir hoca vardı. Rahmetli beni çok severdi. Onun ruhunu çağıralım.

2. Adam — Ama, durun, bu sefer şu şeyi soralım... Asıl iş onda. Yardım edecekler mi, etmiyecekler mi?..

(Sessizlik)

1. Adam — Bekir hoca!.. Bekir hocanın ruhu!.. Bekir hocanın ruhu!.. Ey ruuuh!.. Geldinse...

(Tıp, tıp tıp!..)

2. Adam (Fısıltı) — Çabuk geldi maşallah...

4. Adam (Fısıltı) — Beni çok severdi.

1. Adam — Ey Bekir hocanın ruhu!.. Yardım edeceklerse üç defa, etmiyeceklerse dört defa...

(Tıp! tıp! tıp! tıp!..)

3. Adam — Bu Bekir hoca, hangi Bekir hoca kardeşim? Dünyada Bekir hoca bir tanemi yani?..

1. Adam — Ey Bekir hoca!.. Hangi Bekir hocasın?.. Tanıdığımız Bekir hoca isen bir defa, değilsen...

(Tıp, tıp, tıp, tıp!..)

3, Adam — Gördünüz mü? Bu başka Bekir hoca işte...

1. Adam — Bekir hoca, zahmet oldu. Sen git kardeşim.

3. Adam — Şöyle aklı başında birini çağıralım. Bu sefer de benim meseleyi soralım. Bu son meseleden sonra kadın yüz vermez oldu. Eskiden kocası getirirdi, öbür odada beklerdi. O da sabaha kadar şarkı söylerdi birader... Üç gecedir telefon ediyorum, yok hastayım, yok sesim kısıldı diye numara yapıyor...

3. Adam — Şu bizim şeyi de soralım, Acaba ihraç edecekler mi, etmiyecekler mi? Öyle ya, eğer ihraç edeceklerse. başımın çaresine bakayım. Daha önceden istifa eder, öbür tarafa geçerim...

5. Adam — Aman birader, şu kamyon işini sorun ne olur?

1. Adam — Müsaade buyurun... Ben · pederin ruhunu çağıracağım. Bana kızardı ama, ne olsa baba kalbi...

(Sessizlik)

1. Adam — Ey babamın ruhu!.. Babaaaa!.. Babaaaaa!.. Babaaa!.. Ey ruh!..

(Tıp, tıp, tıp, tıp!..)

1. Adam — Ey babamın ruhu...

(Tıp, tıp, tıp, tıp!..)

3. Adam (Fısıltı) — Daha bir şey sormadık ki birader?..

(Tıp, tıp, tıp!..)

1. Adam — Babacığım! Eğer...

(Tıp, tıp!..)

4. Adam (Fısıltı) — Amma geveze herif yahu!.. Sormadan söylüyor...

(Tıp, tıp, tıp, tıp!..)

1. Adam — Babacığım... Acaba..

(Tıp, tıp, tıp... Şır! Şırrr!..)

5. Adam — Ne oluyor?..

(Şırr!.. Tıp, tıp!.. »

2. Adam — Lâmbayı yakın!..

(Tıp, tıpp!.. Şır!..)

3. Adam — Düğmeyi bulamıyorum.

1. Adam — Baba!.. Baba!.. Babaaaa!.. Rica ederim.....

(Kapının zili çalar. İkinci adam elektrik düğmesini çevirir. 1. Adam kapıyı açar. Yaşlı bir kadın içeri girer.)

2. Adam — Üst katta oturan hanımmış...

1. Adam — Buyurun efendim!..

Yaşlı kadın — Ah evlâdım, sizi rahatsız ettim .Bir ziyanlık olmasın diye haber vereyim dedim. Kör olası bizim Tekir, affedersiniz, çocuğun lâzımlığını devirmiş de, haberimiz de olmamış evlâdım... Hani bir şey değil ama... olsun... Ne de olsa mekruhtur.

(Tıp, tıp!.. Şıp, şıp!.. Şırrrr!... Şıp! tıp!..)

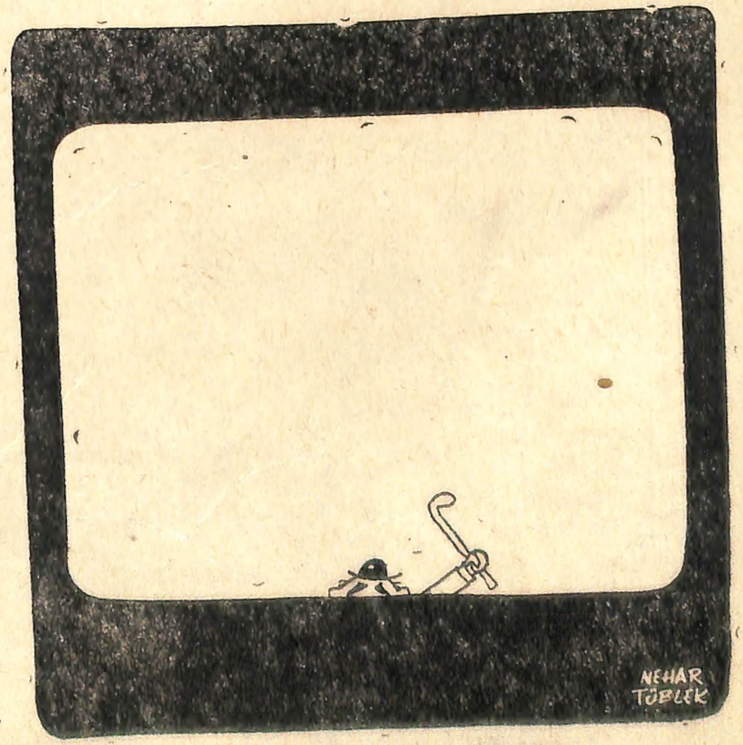

Valinin teftişleri filme alınacak!..

BİR ÇİN HİKÂYESİ:

Polis hafiyesi Su- Piang'a, siyasî polis şefi o sabah şu emri veriyordu:

— Su-Piang, size çok önemli bir ödev veriyorum. Dikkat edin. Bu, sizin meslek hayatınızdaki en şerefli işiniz olacak.

Su-Piang gözlerini, eski potinlerinin burnundan kaldırmadan, utanarak sordu:

— Mükâfat verilecek mi bay şef?..

— Evet, eğer işinizi başarırsanız, üç bin Yen alacaksınız. Şimdi aç kulaklarını beni iyi dinle Su-Piang.

Siyasî polis şefi, durmadan anlatıyordu ama, bütün dikkatine rağmen Su-Piang bir şey anlıyamıyordu. Kafası bir kere üç bin Yene takılmıştı. Üç bin belki sayı olarak bir şey, büyük bir şey ama, Yenin başına gelince, pek de bir şey sayılmaz...

Millî hükûmetin son kararlarından sonra, üç bin Yenle, üç çubukluk afyon bile alınamıyordu.

Su-Piang, nasıl olsa verilen işin üstesinden gelirdi. En masum vatandaşı bile... Hayır, hayır, üç bin Yenle bu iş olamaz.

Şef sordu:

— Siz, Amerikalı mütahassıs Jack Povel'in kursunda bulunduğunuz mu?

Kafası üç bin Yenle uğraşan Su-Piang:

— Ha?.. Diye sordu. Sonra:

Şef sorusunu tekrarladı:

— Amerikalı mütehassıs...

— Evet... Kursta en iyi dereceyi ben almıştım.

— Öyle ise size güveniyorum. Dinle beni Su-Piang. Çok iyi makiyaj yapacaksın, seyyar kestaneci kılığına gireceksin. Pu-pu caddesindeki büyük berberin karşısındaki köşe başında kestane satacaksın. Anlıyor musun?.. Sabahtan akşama kadar orada kestane satacaksın?

Berber dükkânına kimlerin girip çıktığını öğreneceksin. Her akşam raporunu beklerim.

— Baş üstüne...

— Bütün şüpheli kişileri...

— Evet, anlıyorum.

Su-Piang, o kadar mükemmel bir makiyaj yaptı ki, bütün Çinde onun kadar mükemmel bir seyyar kestaneci daha yoktu. Kestaneciliğe başladığı ilk sabah önünden geçen şef:

— Tebrik ederim Su-Piang, dedi, eğer bu işi sana kendim vermemiş olsaydım, senin Su-Piang olduğunu ben bile anlıyamazdım.

İşe başladığının ilk günü, Su-Piang, berber dükkânını gözetlemeğe pek vakit bulamadı. Kestane mangalını köşeye koyar koymaz, müşteriler başına doldu. Öğleye kalmadan, aldığı dört kilo kestane satılmıştı. Hemen koştu, beş kilo daha aldı.

Ertesi gün on bir kilo, daha ertesi gün on dört kilo kestane sattı. Her gün ortalama on beş kilo

kestane satıyordu. Su-Piang şaşırmıştı. Polislikte aldığı bir maaşı, burada üç günde kazanıyordu. Başına üşüşen müşterilere, mangalda kestane kavurmağa yetişemiyordu.

Kestaneciliğe başladığının ikinci haftasında bir gün, kulağının dibinde bir ses duydu:

— Su-Piang, bugüne kadar hiç rapor vermedin.

Kestaneci, başını korku ile şefine kaldırdı.

— Kestanelerim kebap... Evet.. Bir kaç gün daha bekleyin... Ne kadar istiyorsunuz? Raporu takdim edeceğim şefim. Kese kâğıdına mı koyayım?

Dedi. Kalabalık müşterilerin anlamadığı bu şifreli sözlere şef yine ayni polis dili ile:

— Evet, kese kâğıdına... Fakat geç kalmayın... Şu kızarmışlardan koyun. Raporunuzu bekliyorum.

— Başüstüne...

Su-Piang bir aya yakın kestanecilik yaptı. Bu kadar bol para kazanılabileceğini hiç düşünmemişti. Asıl mesleğine göre iş oldukça zordu. Kestane mangalının başında oturup kestane kavurmak, elbette sıcak bir kahvede oturup rapor yazmağa benzemezdi. Ama para kazanıyordu, para...

Hem sonra istediği zaman çalışmaz, ya da canı istediği kadar çalışırdı. Kararını verdi.

Erkenden şefin karşısına dikildi. Şefin kaşları çatılmıştı.

— Bukadar geç kaldığınıza göre, dedi, iyi bir sonuç aldınız mı?

— Evet, dedi Su-Piang, raporumu kendim getirdim. Buurun....

Su-Piang'ın verdiği kâğıdı okuyunca, şefin karantina sarısı yüzü, pirinç beyazına döndü. Bu pullu dilekçe idi. Su-Piang meslekten istifasını bildiriyordu.

Şef:

— Siz çıldırdınız mı Su-Piang? dedi, şurada emekliye ayrılmanıza bir kaç sene kaldı. Bukadar senelik şerefli mesleğinizi nasıl tepersiniz?

— Teperim, dedi Su-Piang.

— Memleket vazifesi Su-Piang.

Cevap vermedi.

— Senin gibi tecrübeli memur...

Şef, senelerin verdiği deneyle, elini Su-Piang'ın omuzuna attı. Gözlerinin tâ içine baktı. Sanki ruhunun derinliklerini okuyordu.

— Bunda bir iş var Su-Piang, dedi, bana da söyle.

Su-Piang, şüphe ile şefini süzdü:

— Eğer kimseye söylemezseniz.

Şef söylemiyeceğine büyük yemin edince, Su-Piang seyyar kestaneciliğin ne kadar kazançlı bir iş olduğunu, günü gününe hesap ve rerek şefine anlattı.

— Ben bu işi ve bu kazancı sizin sayenizde elde ettim. Onun için size söylüyorum, dedi. Eğer arkadaşlar farkına varırsa, hepsi kestaneci olur. Sonra kestanecilikten de hayır kalmaz.

Şef:

— Aman, sen de kimseye sakın bir şey söyleme Su-Piang, bu aramızda meslek sırrı olarak kalsın, dedi.

Şimdi siyasi polis şefi caddenin bir köşesinde, Su-Piang öbür köşesinde seyyar kestanecilik yapıyorlar...

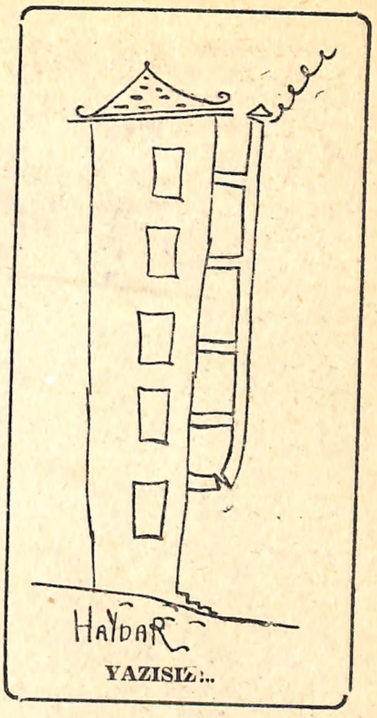

YAZISIZ!..

POLİS VE BAR

İzinli polislerin bar ve saz salonları gibi yerlere gidip eğlenmeleri yasak edilmiş. Bu yasağa sebep, bir polisin barda işlediği cinayetmiş. Doğrusu bu yasağın gerekçesini anlamak zor. Yasak edilen cinayet midir, yoksa cinayetin barda işlenmesi mi?

Barı yasak etmekle cinayeti önleme, bıçak toplamayla cinayeti önleme işimize benziyor.

Polislere bar neden yasak ediliyor? Polise verilen maaşla, bara gitmeleri zaten yasak edilmemiş mi?

Asıl mesele, bara gidebilen polise, yalnız polise değil, az kazançlarıyla bara gidip eğlenebilenlere, bu işin sırrını sormaktır. Bir maaşa bir şişe köpüklü şarap içilebilen bara bir polisin nasıl edip te gittiğinin esrarını çözmek, cinayetin esrarını bile çözmekten zordur.

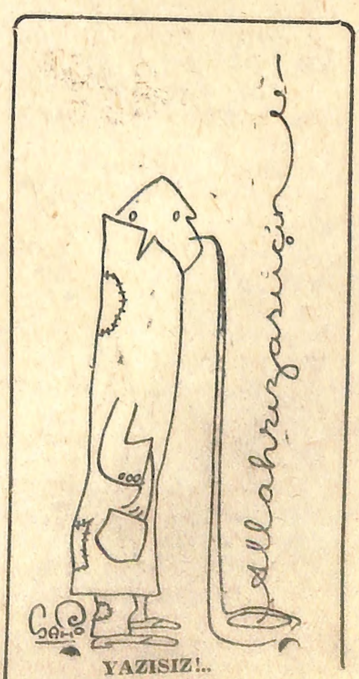

YAZISIZ!..

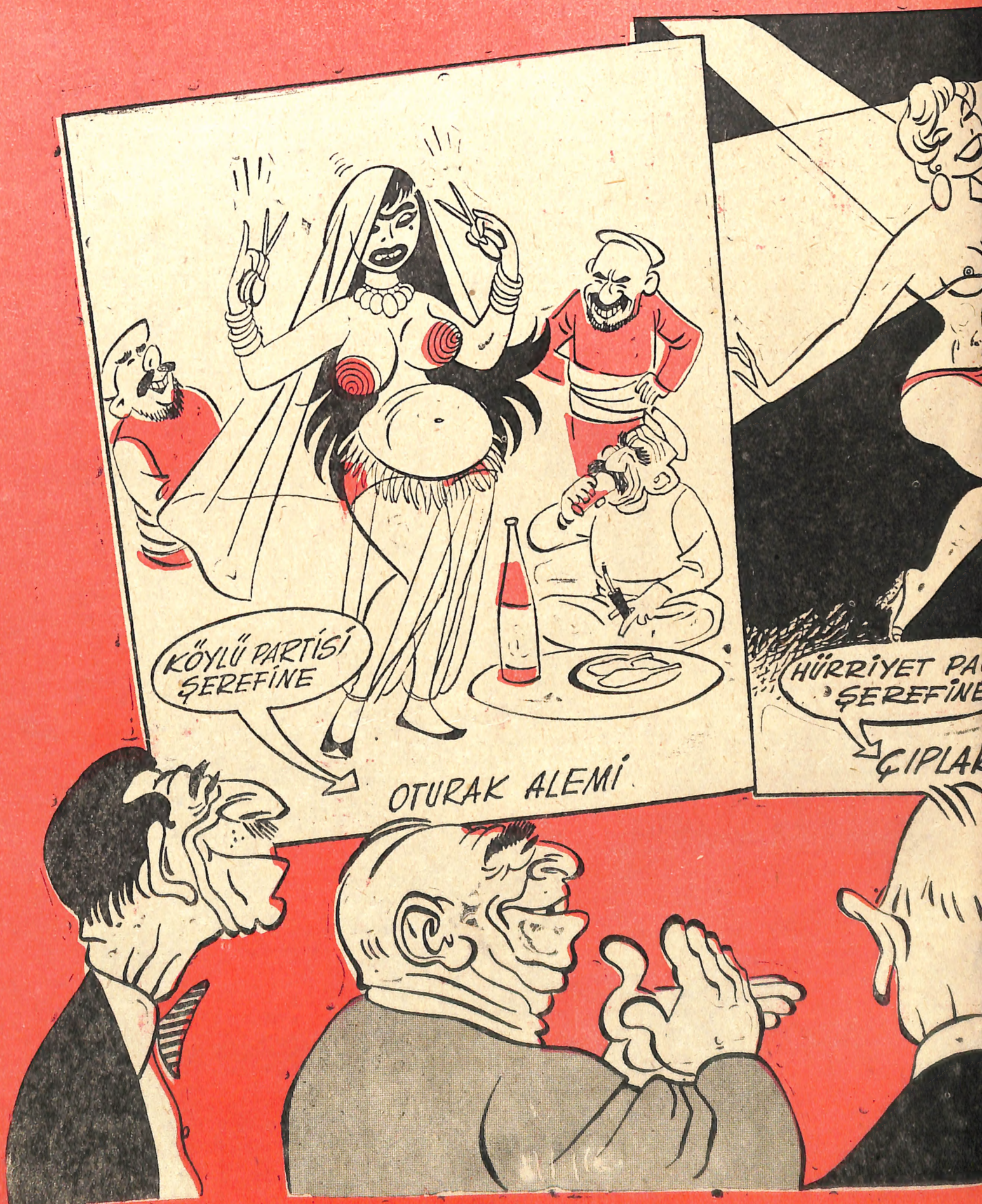

Toplanıp ehl-i havâ

ropaganda yaptı! — Gazeteler

r biri bir sâz çalar!..

Eski Türk Mizahı

Refik Halid Karay'ın 25 Şubat 1911 günlü, 16 sayılı «Cem» dergisinde çıkan bir hikâyesi:

SU BULUNMAYAN ODADA YATMAMALI

Galata birahanelerinin birinde tanıştık, sözü özüne uygun temiz pâk bir bey... Kadehler tezgâha kadar mekik gibi boyuna gidip gel dikçe aramızdaki dostluk kumaşı da örülüyor, birbirimize bağlılığımız artıyor, sağlamlaşıyordu. Yeni arkadaşım saat yarıma doğru benden ayrıldı:

—Yarın yine burada buluşalım da bize kadar gideriz. Çamlıcaya yakın otururum, serinlersiniz, tenezzül buyurulur mu?

Dedi, reddetmedim, minnetle elini sıktım.

Ertesi akşam bir çok içtikten sonra son vapurla Üsküdara çıktık; bir yaylı araba bizi hücra mahalleler arasında dolaştırdı, dolaştırdı, koca bir köşkün önünde indirdi. Etraf tenha ve karanlıktı; bereket versin parlak bir haziran gecesinin milyonlarca yıldızı yolumuzu farkettirecek kadar aydınlık veriyordu. Ev sahibi çınğırağa asıldı; neden sonra ahşap, koca bir kapı açıldı, elinde ufak bir idare kandili ihtiyar bir Arap yolumuzu gösterdi. Biraz sonra, temiz bir rakı takımı hazırlanmış, kafesleri, pencereleri tamamiyle açılmış serin, geniş bir odada konuşuyor, dertleşiyorduk.

Gece yatağa girdiğim vakit saat beş vardı.

★

Ne kadar sonraydı bilmiyorum. Uyandım. Dudaklarım âdi bir kösele gibi kurumuş, dilim ağzımda bir mala gibi sertleşmiş, gırtlağım kaynar zeytinyağına atılmış bir midye içi gibi haşlanmış, şişmişti: âdeta nefes alamıyor, hançerelerimin bir lüks lâmbası gibi mütemadiyen hışıldadığını duyuyordum. Dehşetli susamıştım. O kadar ki, evvelâ kendimi konsolun üzerinde farzettiğim sürahiye uzanamıyacak kadar mecalsiz buldum sonra bin gayretle doğruldum, kibriti yaktım ve arandım. Odamda değil sürahi, bir bardak su bile yoktu. Gözlerim dönüyor, kulaklarım uğulduyor, ciğerlerim yanıyordu. Yaralı bir nefer gibi sürüne sürüne kalktım, kapıyı açtım ve mumu etrafa uzattım: Uzun bir dehliz, dört beş harap kapı, sıra sıra - pencereler, işte o kadar... Sarhoşluğum henüz geçmemişti, henüz cesurdum, aranmağa başladım. Evvelâ kapının en eskisini kilidi dökülmüşşünü açtım: Boş bir oda, bir ikincisini açtım: metrûk bir kiler, bir üçüncüsünü: kapalı, dördüncüsünü: hele şükür abdesthane! Artık oradan da arılmadım, kararımı verdim. Bin ümitle musluğa uzandım. Semaver o kadar kurumuştu ki, gıcırdıyor ve musluk hiç dönmüyordu. Daha müthişi ibrikte bile bir damla su kalmamış, hattâ nalının üzerinde yan yatmış, bir sarhoş gibi devrilmişti.

Bir müddet, dehlizin boşluğunda düşündüm; ölecektim, cüret lâzım dı. Merdiveni buldum ve ağır ağır aşağıya indim; ne küp, ne bir gaz tenekesi, hiç bir şey... Açmadığım kapı, kaldırmadığım eşya, altını üstüne getirmediğim dolap kalmadı. Boş şişeler, içinde boyalar kurumuş bir takım kutular, faraş, süpürge, kıştan kalma çift çift lâstik, çizme ve daha sair eşya...

Tekrar yukarı çıktım ve odama girdim, kabil değil uyuyamıyor, ciğerlerimin patlıyacak birer mısır buğday gibi kızdığını duyuyordum. Gittim camı kaldırdım: yıldızlı bir gök, serin şurup gibi kokulu bir rüzgâr... Ağzımı açtım ve bir çok hava yuttum, âdeta canlanıyor, âdeta tekrar aranmağa kuvvet buluyordum, nasıl oldu, dışarıdan, sokaktan, uzaktan kulağıma bir ses geldi ve dinledim: sanki bir çeşme vardı ve iyi kapanmamış olan musluğundan sular damla, damla akort edilen bir kanun gibi sesler çıkararak yalağa düşüyordu; dikkat ettim, hata etmiyordum; hemen arkamda hilâli ömleğim, ayağımda donum, çorap sız ve entarisiz, mum elimde aşağı indim ve kapıyı açtım. Sokak, büs bütün tenhaydı ve uzaktaki köşklerin pencerelerinde aydınlık bile yoktu. Şamdanı usulca yere bıraktım ve kapıyı dönüşümde açık bulmak için tamamiyle örtmedim, çıktım, etrafımı dinledim. Çeşme uzaklarda değildi. Damlaların sesi yan taraftan, sokağın içinden geliyordu. Biraz sonra, yıldızların aydınlığında mermer bir künbet keşfettim, kocaman musluğu yarı açıktı. Billur gibi suları yalağa dökülüyordu. Hemen ağzımı verdim ve kana kana içtim. Artık doymuştum, suyun sakallarımdan geçerek göğsüme akmasından lezzet alıyor ve ateş gibi yanan ayaklarımın rutubetli çamurda kalmasından memnun oluyordum. Fakat birden şiddetli bir rüzgâr çıktı vücuduma fazla bir serinlik yayıldı, ıslak gömleğim cildime yapıştı. Durmağa gemlez, dedim ve döndüm. Halbuki rüzgâr sade beni üşütmekle kalmamış, yarı açık bıraktığım sokak kapısını da tamamiyle örtmüştü. Canım sıkıldı, tokmağa uzandım ve evvelâ hafiften bir iki vurdum, galiba işittiremedim ki, kimse gelmedi. Daha şiddetli çaldım, yine duyuramadım, kırarcasına yumruklarımı indirdim, yine cevap alamadım. Hiç şüphe yok, benim yattığım koca köşkün tamamiyle boş, terk edilmiş selâmlık dairesiydi, yine hiç şüphe yok, bir don, bir gömlek sokakta kalmıştım.

Bazı şoförler lâstik almcıya kadar sakal bırakacaklar!..

Binek taşına oturdum, biraz bekledim. Mütemadiyen titriyor, demin yanan göğsümün şimdi donduğunu duyuyor ve rahatlıyan vücudumun uykuya kavuşmak istediğini anlıyordum. Fakat kabil mi? Soğuktan hastalanmamak için sokaklarda aşağı yukarı, bir meczup, bir mezar soyucu gibi dolaşıyor, sonra gelip gidip kapı tokmağını yakalayıp çalıyordum, böyle bir saat geçti. Hiddetimden gözlerimden yaş geliyor, soğuktan ayaklarımın harareti çekiliyordu, ne yapacağımı bilmiyor, donmamak için mütemadiyen yürüyordum.

Birden kulağıma sesler geldi; yan sokakta bekçi geziyor, sopasını hafiften şuraya buraya vuruyordu. Durmak mı lâzımdı, gizlenmek mi? Tayine vakit kalmadı, herif belimden yakaladı.

— Kimsin sen? dedi.

Anlattım, fakat muhatabım hayli anlamaz bir adammış ki, hikâyemi bitirir bitirmez tekrar sordu:

— Kimsin sen?

Ben tekrar başladım, o tekrar sordu. Baktım ki, olacak şey değil:

— Karakol yok mu, dedim, beni oraya götür!

Ben önde, o arkada yokuşlar indik, tarlalar geçtik, çitlerden atladık, köpekleri havlattık ve nihayet karakola vardık. Polis beni don gömlek görünce, evvelâ delirdiğime hükmetti, uzak durdu, sonra yaklaştı, ağzımı kokladı:

— Ha, sarhoşmuş!..

Diye söylendi ve sorguya başladı.

Başımdan geçenleri anlatıp bitirdiğim vakit, dışarının aydınlandığını farkettim. Komiser halime acıdı, beni kendi yatağına yatırdı, üstüme de kapotunu örttü. Kendisi evine gidiyordu, nöbeti bitmişti. İçeride yatan çavuş ertesi gün gidip köşke haber verecek ve elbiseleri getirecekti.

Hemen gözlerimi kapadım ve daldım.

★

Uyandığım zaman, dışarıda tanıdığım bir sesin muhatabına izahat verdiğini duyuyordum:

— Sabahleyin uşak bakmış, sokak kapısının yanında mum duruyor, merak etmiş, misafirin oda-

Akbaba bu sayısından itibaren, Türk mizah tarihine bir hizmette bulunmak maksadiyle eski karikatüristlerimizin karikatürlerinden örnekler verecek, karikatür anlayışlarını açıklayan kendi görüşleriyle, biyografilerini yayınlıyacaktır. Bu yayıma, büyük Türk karikatüristi merhum Cem ile başlıyoruz.

Yukarıda, Cem'in karikatürlerinin altına attığı Fransızca ve Osmanlıca yazılı imzasını görüyorsunuz.

Yine bu sayfada Cem'in karikatür anlayışını gösteren kendi yazısını okuyacaksınız.

Gelecek sayılarımızda Cem'e dair daha geniş bilgi vereceğiz.

8 Aralık 1910 günlü, 5 sayılı «Cem» dergisinden:

Cem'in karikatür anlayışı

«Bugün hayat tarihimin en güzel bir sayfasını açacağım. Bundan önce çıkan mealleriyle «diyem» neş'eli, fakat hünersizlikleriyle hazin olan resimlerimin, karikatürlerimin şüphesiz talihi yaver giderek eriştikleri başarı, teşrifatçıya, aracıya lüzum görmeden bana okurların huzuruna çıkmak cüretini verdi.

Karikatür!... Alanı geniş, büyük bir kelime! Güldürmek için biraz şehlâ baktırılan bir göz, biraz büyültülen bir buruncuk, biraz sırıtdırılan bir ağız, hülâsa biraz yanpiri çiziliveren bir çizgi, bazan kızgınlığa sebep olur. Güldürecekken kızdırır. Melek bir düşünceyi, ifrit bir düşmanlık biçimine sokar.

Karikatürde gaye aşağılamak mıdır? Ululamak, yüceltmek midir?

Benim anlayışım yüceltmektir. Ama biraz teşrifatsız, biraz fazla neşeyle yükseltmektir. Çünkü şunun bunun karikatürü olmaz, tanınmış kişilerin karikatürü yapılır. Hayatta, vatanın siyaset ve bilim hayatında yeri olmayanların karikatürü olamaz.

Karikatür nükte, anıştırma, cinaslı söz gibi edebî sanatlardan sayılır. Bu kanatlarla edep alanında, hem yalnız edep alanında uçması gerekir. Latif olmayan latîfe çekilmediği gibi edebî bir nüktesi, hünerli bir çizgisi olmayan bir resim de karikatür değil maskaralıktır. Karikatürler bazan o kadar önemli, o kadar ağırbaşlı olur ki, tarih sayfalarında vesika yerini tutar. Medenî milletlerde mizah gazetelerine geçmemiş bir şöhret düşünülemez. Bunca iş güç arasında hep asık yüzlü, hep ağırbaşlı, hep dertli ve durgun kalan iş ve makam sahiplerine bazan iğreti bile olsa şen, şuh fakat sevimli bir yüz, şakacı bir görünüş verebilen karikatüre - diyebilirim ki - mâkul olanlar bir teşekkürcük olsun borçlu olmalıdır. O vakarlı, ağırbaşlı dakikaları arasında bu çizgileri görüp gülüp geçmelidir. İşte o kadar!..

Karikatür hiç bir zaman fena düşünmez, daima tuhaf düşünür.

Bu kadar kayıtlar arasında, hünerin, edebin, nezaketin emrettiği vâdide bir mizah gazetesi çıkarmanın ne güç olduğunu bilmez değilim. Fakat okurlardan gördüğüm teşvik, bu güçlüğe katlanmam için bana bir cüret verdi. Bu cüreti kötüye kullanmamak en kıymetli emelimdir.

Başarımız kin ve düşmanlıkta değil, şevk ve neşededir.

CEM

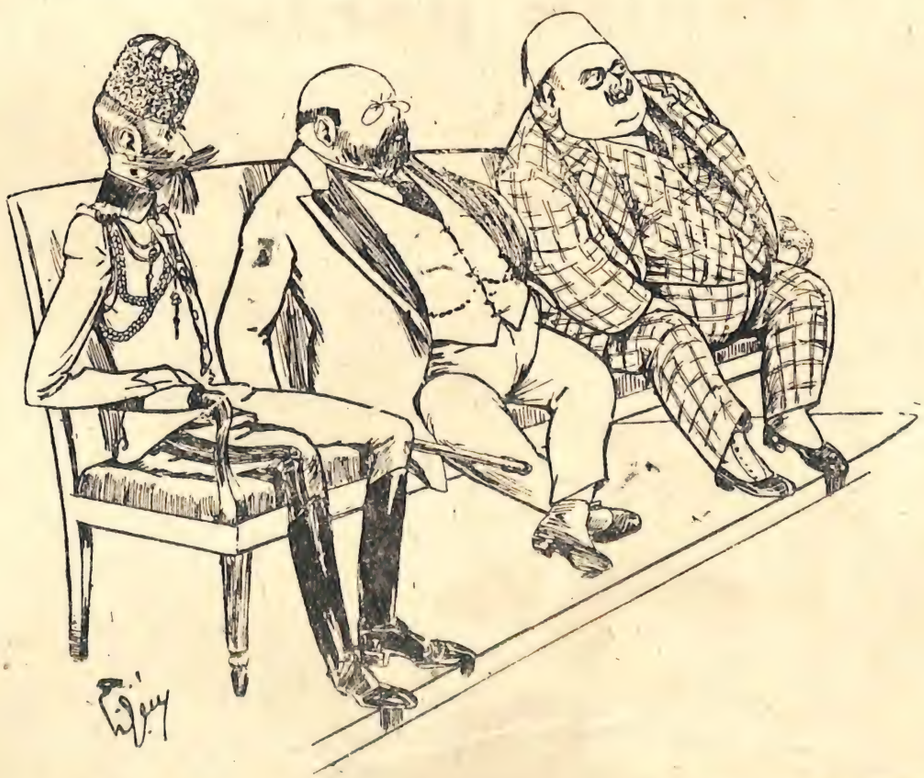

23 OCAK 1911 GÜNLÜ 9 SAYILI CEM DERGİSİNDEN :

— Ah, yavrum hürriyet, o ne ya!.. Öpsene paşa babalarının eteklerini! Sonra sana yaramaz derler, haşarı derler de, kimse seni sevmez!..

sına çıkmış, bir de ne görsün... Elbiseler takımiyle duruyor, kendisi yok... Evet polis efendi, misafir yok, aramadığımız ne kuyu kaldı, ne sarnıç... Küplere kadar baktık, yok, yok... Acaba beyninde bir hastalık mı vardı, karasevda illeti mi... Anlıyamadık ki...

Anlatan anlıyamamıştı, fakat ben anlamıştım, kapıyı usulca açtım ve başımı çıkardım:

Beni evine davet eden yeni arkadaşım, sapsarı, gözleri korkudan büyümüş, ağzı hayretinden bir karış açılmış henüz geceki vak'adan haberdar olamıyan çavuşa derdini dökü yordu.

İşte benim başıma misafirlikte sarhoşken bu vak'a geldi; nasihat ederim: şu bulunmıyan odada yatmamalı!

Refik Halit

VAZİFE

Çolpan İlhan, Küçük Sahne'nin rejisörü Agâh Hün'e sinirli sinirli sordu:

— Boyuna vazife, vazife diyorsunuz. Nedir bu vazife kuzum?

Agâh şöyle bir düşündü ve tarif etti:

— Vazife, başkalarının yapmağa mecbur olduğu şeydir!

GARANTİLİ OLSUN

Genç ve güzel avukat Semiha Doğankaya, bir dâva takibi için Ankaraya gidecekti. Köprünün Haydarpaşa gişesinden tren bileti alıyordu. Memur sordu:

— Birinci mevki mi?

— Evet, dedi Semiha... Sonra biraz tereddütle ilâve etti:

— İmdat ziline yakın olsun!

Hürriyet

ÂYARSIZLIK

Âyarsızlığı, hayatımızın her cephesinde görmek mümkün. Fakat ben bir tek misâl vereceğim: Geceleri bizleri bekleyen ve on dört saatten fazla ayak üzerinde çalışan bekçilerin aylığı 120 - 140 lira arasındadır. Güç, tahammüle dayanan ve bir çok insanın emniyette uyumasını temin eden bir iş için münasip görülen bu para kelimenin tam mânasiyle, cemiyetimizde insan varlığına ne derecede ehemmiyet verildiğine en güzel misâldir.

Saati ortalama hesapla 30 kuruşa gelen bir işte çalışan insandan, saatte -uyurken bile dahil- 4 lira kazanan bir mebustan istediğimiz işin en az yirmi misli ağırını istiyoruz.

Bu âyarsızlık değil de nedir?

Selçuk Çandarlı - Hürriyet

Cumhuriyet

SÂKİ TAMAM ETTİN!!!

Hah... şöyle. İşte, şimdi tamam oldu. Ankaralı bir profesör, talebelerine:

— Grev çok kötü bir şeydir, demiş.

— Öyleyse, demişler, İngiltere, Amerika, Fransa gibi ileri demokrasilerde neden var?

— Siz onlara bakmayın, demiş sayın profesör, onlar ileri demokrasi değildir.

Derken zil çalmış, ders bitmiş.

Bu profesöre göre, anlaşılan, ileri demokrasi nümunelerine yalnız Demir Perde gerisinde rastlanıyor.

Demedik mi? Hah... şöyle. İşte, şimdi tamam!

Doğan Nadi - Cumhuriyet

İLTİFAT

Genç «sinema yıldızlarımızdan biri» arkadaşlarından birine, o sırada kendisine doktor K. nın âşık olduğunu hararetle anlatıyordu:

— Öyle tuhaf adam ki şekerim bende en hoşlandığı şeyler bile he kimlikle ilgili... Meselâ geçen gün «Aşı yerleriniz ne hoşg sedef gibi» demez mi?

— Hakkı var ama... Herkesin kolunda aşı yeri hoş durmaz...

— Belki, ama, ben hiç kolumdan aşılanmamıştım...

Yeni hizmetçi — Ne kadar kalacağım belli olmaz.. Siz benden hoşlanırsanız bir hafta... Ben sizden hoşlanırsam, tabii daha çok!..

Ekmek parası

Burhan Felek, Mükerrem Sarol un döğdüğü gazete fotoğrafçısı Osman Özcan'ı savunur bir yazı yazmış. Bakın ne diyor?

«—.... ve kendini alamıyor, ekmek parasını kazanmağa çalışan bir zavallı çocuğu dövüyor. Makinesini kırıyor.

..... Bir zavallı fotoğrafçıyı döğmekten ne çıkar?»

Ne acıklı lâflar. Otuz yaşındaki fotoğrafçı neden çocuk oluyor? «Ekmek parasını kazanmağa çalışan...» bu nasıl söz?

Yani Mükerrem Sarol, ekmek parasını kazanmıya çalışmayan, altmış yaşında olduğu için de çocuk sayılmıyan Felek'in zavallı diyemiyeceği birisini döğse haklı mı olurdu?

İnsan Burhan Felek'in bu yazısını okuyunca, öylesine acımıyor ki, haksızlığa kızmak şöyle dursun, nerdeyse bu «zavallı», «ekmek parasını kazanmaya çalışan», «çocuğa» ağlayacak.

Hiç birimiz elbette istemeyiz, ama böyle bir kaza üstad Burhan Felek'in başına gelseydi, biz de üstad'ın üslubuyla şöyle mi yazacaktık:

«..... ve kendini alamıyor, ekmek parasını kazanmağa çalışan, 67 yaşındaki öksüz ve yetim bir zavallıyı dövüyor. Kalemini kırıyor.

..... Bir zavallı muharrir döğmekten ne çıkar?»

(Gazetelerden) Bir kız kaçırıldı

Yazan: Kaptan-ı Derya ALİ KÂHYA

BİLMEM NE ADASI

Çizen: NEHAR TÜBLEK

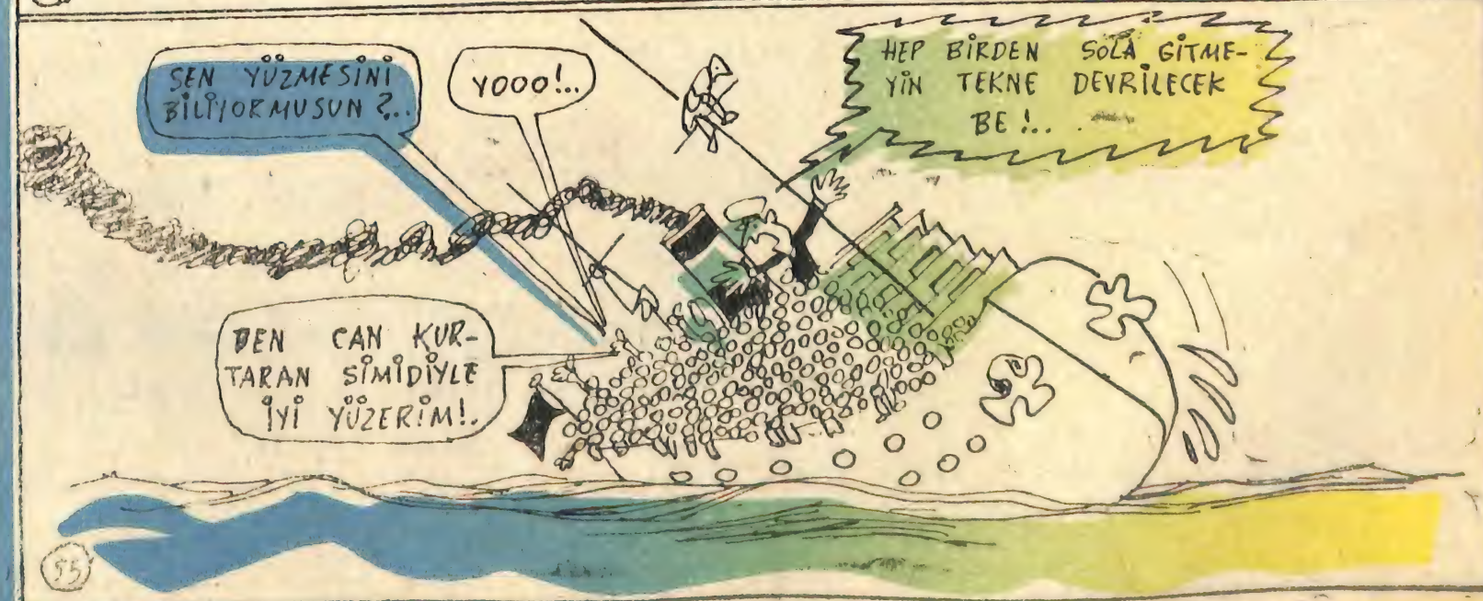

(Devamı var)

BEKTAŞİ FIKRALARI Müsabakası

DÖNÜŞTE UĞRARIM

Nasılsa bir gün namaz kılmağa niyetlenen bir Bektaşi dedesi, camiye gitmiş.

Hocalar çömezlerine tecvit öğretiyorlarmış.

Çömezin biri bir surenin sonunu, «Veleddallin» diye bitirince öbür taraftan bir hoca müdahale etmiş:

— Olmadı. «Veleddaaaallin» oku nacaktı.

Diğer bir hoca:

— Hayır, öyle de değil. En doğrusu «Velezzââllin» demek lâzımdır, deyince, hocalar birbirleriyle münakaşaya tutuşmuşlar.

Baba erenler de ters yüzüne camiden çıkmağa hazırlanmış.

Bektaşinin nasılsa camiye gelişine sevinen ve namaz kılmadan gitmeğe kalktığını gören bir tanıdığı sormuş:

— Ne o baba erenler, namaz kılmadan mı gidiyorsun?

Bektaşi bir ahbabına bakmış, bir de hâlâ münakaşa eden hocalara bakmış, sonra yoluna devam ederek:

— Hele şunlar «Veleddallin» nasıl okunacağına karar versinler, ben dönüşte yine uğrarım, demiş.

(Lütfen adresinizi bildiriniz!)

NE ZAMANDANBERİ?

İhtiyar, şişman bir hanım, tenha bir yolda, arkasından gelen Bektaşiden habersiz, yoluna gidiyormuş. Hava sıcak, kadın yorgun, yol da dik yokuş olduğundan, zavallı kadın ikide birde sesli «hata» ediyor, her hatadan sonra da kendi kendine «kaza» diyormuş. Bir hata, bir kaza derken, yokuşun başına gelince arkasına dönüp bakan kadın, bir de Bektaşiyi görmez mi? Yaptığı «hata» ları Bektaşinin duyup duymadığını anlamak için;

— Efendi, siz ne zamandanberi arkamdan geliyorsunuz?

Diye sorunca, Bektaşi de:

— İlk hatadan, son kazadanberi, der...

Emekli bir öğretmen

YAZISIZ!..

YAZMASI SİZDEN, ÇİZMESİ BİZDEN...

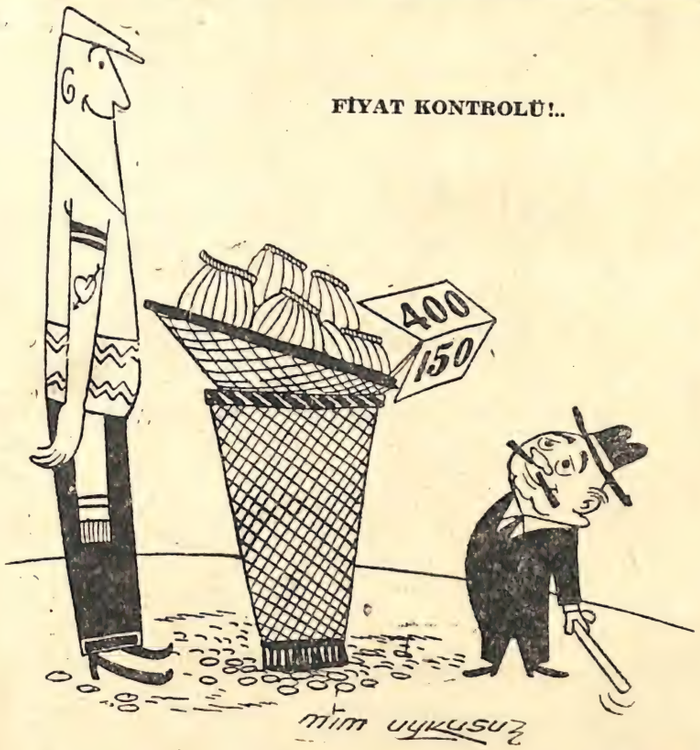

FİYAT KONTROLÜ!..

Yazan : Nahit Eruz. Yüksek Ticaret ve Ekonomi okulu Sultanahmet. 7984 II.

Çizen : Mim Uykusuz.

SENİ NEDEN ÇARPTI?

Bektaşi, Ramazan günü bir mezarlık kenarında nevalesini düzmüş, imam suyunu çekip keyfedermiş. O sırada yanından geçen şaşı, topal, kambur ve çopur bir adam durmuş, bir müddet bektaşiyi hayretle süzmüş.

— Be adam, demiş. Mübarek günde mezarlık gibi mübarek yerde bu haltı yemeye utanmıyor musun? Allah seni çarpar.

Bektaşi başını kaldırıp ta kendisine akıl öğreten adamın halini görünce dayanamamış:

— Sen ne yaptın ki seni böyle çarptı? demiş.

Saliha EROĞLU
Yenidoğan Mahallesi
Eskişehir Sokak No: 418
Ankara

AYŞE'YE SORUN!

Bektaşiye sormuşlar:

— Baban kim?

Bektaşi:

— Anam Ayşedir, diye cevap vermiş.

— Ananı değil, babanı soruyoruz.

Bektaşi:

— Onu Ayşe'ye sorun, deyip etrafındakileri susturmuş.

İbrahim AYKUT
Küçük Esat Cad. No.: 28
Ankara

KENDİ KARİKATÜRÜNÜZÜ TANIDINIZ MI?

Bir İstanbuldan..

Bir Bilecikten..

ERKEK SABAHAT

ERKEK - OLAN - KADININ - HATIRALARI

AKBABA'NIN MİZAH ROMANI

— 8 —

Oradan köprüye indik. Dubaların üstünde balık tutanları seyrettik. Ali:

— Bir iş bulup çalışalım dedi.

— Hadi ulan sersem, dedim, ben büyük bir adam olacağım; zengin olacağım.

— Çalışmadan zengin olur mu insan?

— Çok kaz kafalısın... Hiç sen zenginlerden çalışan gördün mü? Zengin demek, elini soğuk sudan sıcak suya sokmayan insan demektir.

— Peki nasıl yaşıyacağız? Ne yiyip içeceğiz?

Etrafımızdaki kalabalığı gösterdim:

— Baksana... Binlerce enayi var. Bu kadar salak arasında karnımızı doyuramaz mıyız?

— Sen tıpkı büyük bir siyaset adamının içinden geçenleri söylüyorsun. Ben bir mecmuada bir milyonerin hayatını okumuştum. Adam çocukluğunu anlatıyordu. On parası yokmuş. Sonradan on milyon lirası olmuş,

— Nasıl olmuş?

— Hamallık yapmış, para biriktirmiş...

Gülmekten yerlere yuvarlandım. Ali:

— Ne gülüyorsun, yalan mı? dedi.

— Yalan ya, dedim, onlar mahsus öyle söylüyorlar ki, başkaları da onlara imrenip milyoner olacağım diye hababam eşek gibi çalışsınlar. Sahiden çalışarak milyoner olunsaydı, hiç bu sırrı söylerler miydi? O zaman herkes milyoner olursa...

— Olsun...

— Salak, diye bağırdım, bak bizim evde kırk dört kişi iki vardiya çalışıyorlar da, yine de salamura gibi üstüste yatıyorlar.

Karanlık basmıştı. Tenbel tenbel Beyoğluna doğru yürümeğe başladık. İkimizde de on para yoktu. Yüksekkaldırımdan çıkarken Ali:

— Peki, çalışmıyalım bakalım, dedi. karnımızı nasıl doyuracağız?

— Merak etme... Elbet bir enayi çıkar.

Ama, benim karnım da zil çalıyordu. Gelip geçen insanların enayi olduklarını biliyordum ama, bunlara karnımızı nasıl doyurtacaktık?

Tünele gelince, epeyce yorulmuştuk. Yaya kaldırımın üstüne oturmuş, bir kelime konuşmadan pis pis düşünüyorduk.

— Çocuklar, sizin karnınız aç galiba...

Başımı kaldırdım. İyi giyinmiş, orta yaşlı bir adamdı.

— Aç... Ne olacak? dedim.

— Haydi ben sizin karnınızı doyurayım?

Adamın arkasına düştük. Adam bize dönüp:

— Sizi görünce, hemen aç olduğunuzu şıp diye anladım. Acıdım size...

Ali:

— Ne merhametli adam be! dedi.

— Hangi merhamet enayi, dedim. Bizden bir çıkarı vardır mutlaka.

— Merhametli insan olmaz mı yani?

— Olmaz.

Beyoğlunda büyük, lüks lokantalardan birine girdik. Aliye göz ucuyla baktım, güldüm. Hayatımda hiç bukadar süslü lokanta görmemiştim. Adam:

— Çocuklar, canınız ne istiyorsa, istediğiniz kadar yiyin! dedi.

Aç gözlü Ali:

— Camekândaki tatlıdan, dedi.

Kolunu çimdikledim.

— Tatlı en sonra ulan... Ayıp, dedim.

Yemeklerin adını bilmediğim için:

— Et yemeği, dedim.

Garsona, başka bir masadaki içi dolu tabağı gösterdim. Ali:

— Bana da ondan, dedi.

Bize yemekler gelinciye kadar, adam üçüncü tabağa başlamıştı. Dayanamadım:

— Amca, dedim ,sen bize bu yemeği neden yediriyorsun?

— Acıdım halinize, dedi. Aç insan gördüm mü yüreğim parça parça olur.

Biz ikinci tabağa başladık. Acele acele yiyen adam, dördüncü tabağı bitirmiş, tatlıya başlamıştı. O bizim içtiğimiz sudan içmiyor, maden suyu içiyordu. İki tabak da tatlı yedi.

— Çocuklar, ben şuradan cigara alıp geleyim, dedi, siz canınız ne çekerse onu yiyin!..

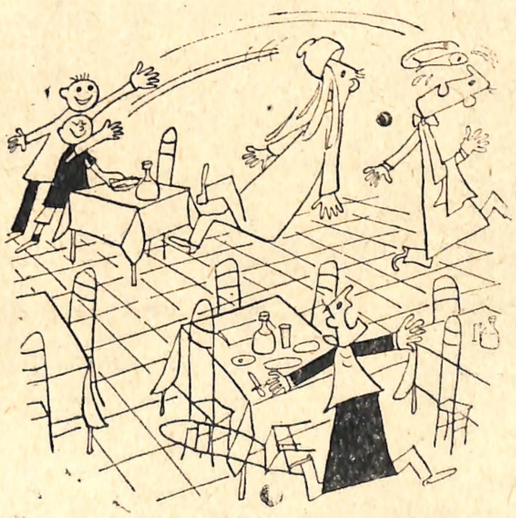

Bu iyi kalpli adam hakkında düşündüklerimden utanmıştım.

— Sahiden merhametli adammış, dedim.

Ali:

— Gördün mü, dedi, büyüyünce ben de böyle olacağım.

Garsona:

— Pilâv getir, dedik.

Artık patlıyacaktım.

— Bir de komposto getir.

— Ne kompostosu küçük bey..

«Küçük bey» lâfı hoşuma gitmişti..

— Çilek var, kayısı var, elma var, karışık var...

— Karışık olsun.

Kompostoları da içtik. Merhametli adam, dönmemişti. Ali:

— Nerede kaldı? dedi.

Başımıza dikilen garsona:

— Meyve getir, dedim.

— Üzüm, mandalina, portakal, elma, muz.. Yoksa karışık mı getireyim.

— Karışık, dedim.

Koca tabakla meyve geldi. Yedik de yedik. Ama adam, bir türlü gelmiyordu.

— İyi kalpli adama ne oldu acaba? dedim.

Ali:

— Belki ezilmiştir, dedi.

— Belki de tevkif edilmiştir, dedim.

— Neden tevkif edilsin?

— Memura vazife başında hakaretten, «bu ne pahalılık?» diye bağırmaktan, şüpheyi çekecek şekilde imâlı öksürmekten... Tevkif edilecek sebep mi yok?

Garson geldi:

— Nerede sizin babanız?

— Ne babası?

— Basbayağı baba... Demin beraber yemek yiyordunuz ya...

— O bizim babamız değildi ki...

— Neyinizdi?

— Hiiç!..

Garson patronu çağırdı. Patron da bizi sorgudan geçirdi. Müşterilerden biri:

— Yalan söylüyorlar, dedi, bu piçler mutlaka o herifi tanıtyor. Şimdi bu numara yeni çıkmış. Açıkgözler, yiyip içip, çocukları bırakıp gidiyorlar.

İri gövdeli patron beni yakaladı vurmağa başladı. Garson da Aliyi dövüyordu. Aliye baktım. O da başını kaldırmış bana bakıyordu. Bir sinyal geçti. Hemen patronun elini dişledim. Adam inek gibi böğürdü. Bizi patrona gammazlayan adamın önündeki çorba kâsesini kaptığım gibi, herifin kafasına geçirdim. Lokanta birbirine girmişti. Ali ıslık öttürdü. Kapıya polis gelmişti. Bir masanın altına girdim. Masanın bacaklarından tuttum, masa ile beraber kapıya doğru yürüdüm. Polis içeri girerken, bacaklarının arasından dışarı fırladım. Ali benden evvel çıkmıştı. Ara sokaklara saptık. Yanağımı okşadım. Ali:

— Acıyor mu? diye sordu.

— Çok fena vurdu herif, dedim.

Ali bir şarkı tutturdu. Ben de ıslık ile ona uydum. Saat dokuza kadar vitrinleri seyrettik. Ali:

— Şimdi ne yapacağız? diye sordu.

— Canın ne istiyor?

— Bir sinemaya gitsek.

— İyi fikir. Hangi filme gidelim?..

Sinemaları dolaştık. Bir film beğendik. Sinemanın antresine girdik. Antrede ayrı ayrı, çok süslü dört kadın vardı.

— Bunlarda iş var, dedim.

Ali:

— Tamam, dedi.

Kadınlar, antreye yalnız giren erkeklere bakıp bakıp gülüyorlardı. Yalnız bir tanesi pek ciddiydi. Bir delikanlı onlardan birine yanaştı. Fısıldaştılar. Epey çekiştiler. Delikanlı ona arkasını döndü. Antrede iki defa tur ettikten sonra, öbür kızın yanına yanaştı. Onunla da bir şeyler konuştu. Sonra gişeye gitti. Ben de arkasından yürüdüm.

— Bir loca, dedi.

Loca biletini aldı. Az önce konuştuğu kızla beraber sinemaya girdiler.

Yaşlı bir adam geri kalan üç kızdan birine yanaştı. O da gişeden bir loca bileti aldı. Konuştuğu kızla içeri girdi.

Bu sefer ciddi duran kıza ben yaklaştım.

(Devamı var)

Dünya Karikatürleri

— Bir dakika... Çok iyi... Kımıldamayınız!..

— İtalyan —

— Ne yapalım, satmak için başka çare bulamadık!..

— İtalyan —

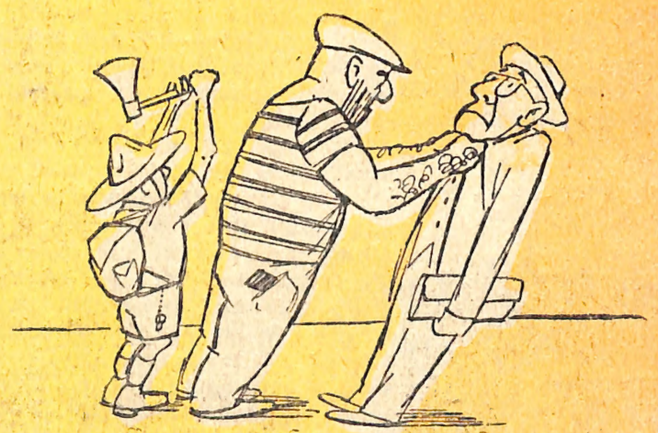

İzci yasası: «Her yerde, her zaman, herkese yardım et!..»

— Fransız —

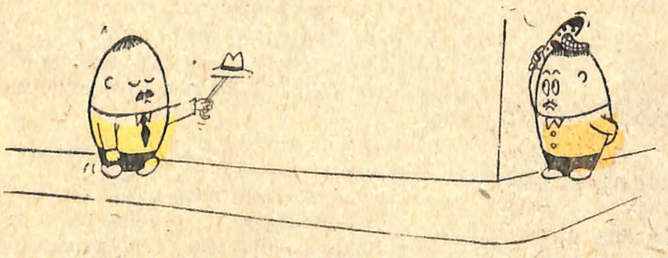

YAZISIZ!..

— Fransız —

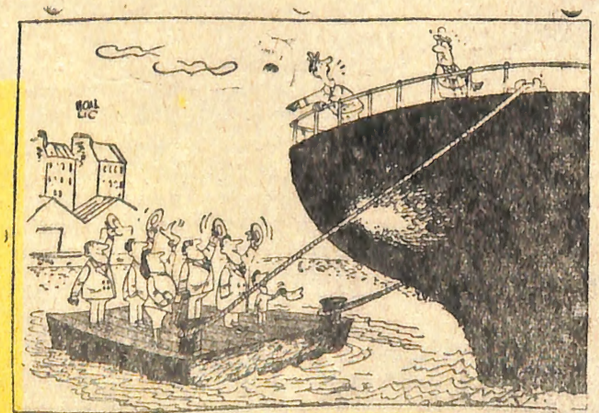

— Kaptaan!.. Kaptaaan!.. Palamarı çözmeyi unuttular!..

— Fransız —

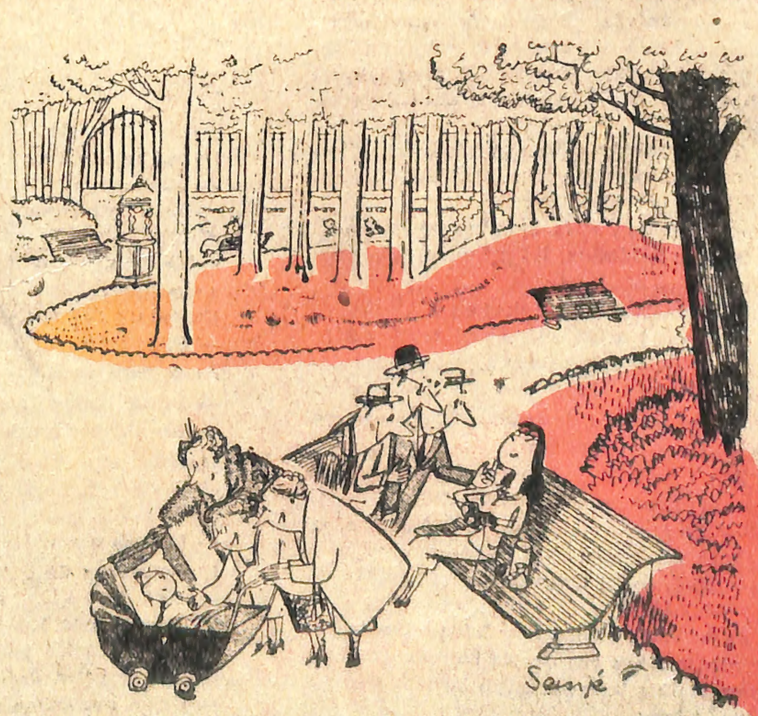

— Aman ne sevimli şeeeey!..

— Fransız —

Mutfağınızda VITA'yı Kullandığınız zaman..

...bütün kozlar elinizdedir!

1ci Koz — Bütün yemekleriniz daha LEZZETLİ olur ve nefis kokar.

2ci Koz — İmalinde kullanılan iptidaî maddeler sayesinde bütün yemekleriniz daha BESLEYİCİ olur.

3cü Koz — VİTA çok ucuz bir fiyata satıldığı için hissedilen bir TASARRUF yapılır.

4cü Koz — HAZMI kolaydır, mide ağırlığı kalmaz.

5ci Koz — SIHHÎ bir gıdadır, çünkü VİTA daima, yüksek kaliteli, sâf nebatî yağlarla imal edilir.

Böylece, VİTA ile DAHA İYİ bir yemeği DAHA UCUZA yiyebilirsiniz.

ViTA 2 veya 5 kiloluk kapalı kutularda ve 17 kiloluk tenekelerde satılır.

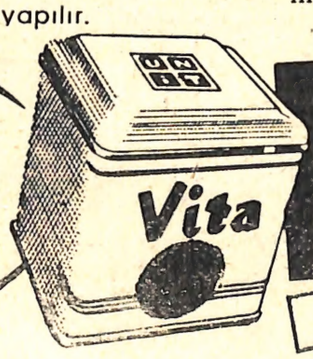

Vita

ile bütün yemekleriniz daha nefis olur

V. 34

GRAFİKA

faal 160

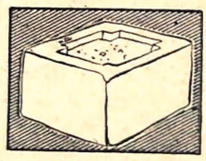

beyaz sabun çamaşır içindir

Kremli

PURO

cildiniz içindir

PURO sizi güzelleştirir

Bol Köpüklü · Nefis Kokulu

PURO

Tuvalet Sabunu 100 de 100 saftır

SÜMERBANK

SERMAYESİ 500.000.000 T.L.

Mevduat sahiplerine en fazla menfaat sağlayan bankadır.

ANKARADA YENİŞEHİRDE
İSTANBULDA GÖZTEPEDE
KONFORLU
APARTMAN
DAİRELERİ

AYRI ESASLAR DAHİLİNDE
YÜNLÜ ve PAMUKLU
SATIŞLARIMIZDA
%10 TENZİLÂT

SÜMERBANK

ZENGİN
PARA
İKRAMİYELERİ

SÜMERBANK

HERİŞ REKLÂM: 19518

Sahibi :
YUSUF ZIYA ORTAÇ

Yazı İşlerini fiilen idare eden
AHMET KOÇER

Adres : Koldfarer Cad. No. 8-10. Daire 3.

Telefon: 221811

Abone : Seneliği 25, 6 aylığı 12,5 lira.

Fiatı: 50 Kuruş

Basıldığı yer :
ERCAN Matbaası

Akbaba
siyasi mizah gazetesi

— Bir varmış, bir yokmuş...
— Aman, yine mi çorap gitti!...